

№ 1 іск 80 н.; на 3 н-ы—2 р. 60 н.; № 8 іск 5 р.; на 1 год—9 р. 75 н.

Падпісва і абслота прымаюцца: У Гал. Начторы газ. "Звязда"—г. Менск, Савецкая, 63, (траці паверх) ад 9 гадз. раніцы да 3-го гадз. дня. У арганізацыйных гарадах—у адд. Бел. Дзярж. Выдавецтва і на ўсіх пашт.-тэл. канторах.

За разод коніраці (паказ тэсту)—50 коп. Ішчагародні—1 р. Пасведчкі тэсту 7 дна разы драмаці, пры шватэрацыйна друкаванні—одна за годзе.

Згодна паст. СНН ад 10 верасня 1924 г. бэрэца зьверху тарыфу 10 проц. падатку.

ЗВЯЗДА

Орган Цэнтральнага Камітэту камуністычнае партыі (бальшавікоў) Беларусі і Мен. АК КП(б)Б.

Рэдакцыя і галоўн. канторо
1) Рэдактар прымае ад 11—1 гадз. дзні тэлефон № 10-74. 2) Сэкратар рэдакцыі—ад 12 да 2-оо гадзін дні, тэлеф. № 6-19. 3) Начны рэдактар (дзюнарыя) ад 6 гадз. веч. тэл. № 6-42.
Кіраўн. Г. Канторо
Кантора абслота і падпісці) 731. № 781.

ВЯДЗЕЛЯ, 18 ЛІСТАПАДА
1928 г.
№ 265 (3072)
Конт абслота пукату усоды 5 коп.
Год выданья дванаццаты.

ПОЛЬСКА-РУМУНСКІ ПЛАН НАПАДУ НА СССР ФРАНЦУСКІ ГЕНЭРАЛЬНЫ ШТАБ ЗА РАБОТАЙ ФРАНЦЫЯ ЗАБЯСЬПЕЧВАЕ ПОЛЬШЧУ І РУМУНІЮ ЗБРОЯЙ І АМУНІЦЫЯЙ

Падрыхтоўка да новага ваеннага нападу на СССР

МАСКВА, 16. Газета «Красная Звезда» амясьціла артыкул, які выкрывае дзейнасьць генэральных штабаў Францыі Польшчы і Румыніі і іх падрыхтоўчую работу да вайны з СССР.

«Цэлы рад фактаў апошняга часу, вазначае газета, гаворыць аб тым, што межы варожай да СССР дзейнасьці французскага генэральнага штабу ўсё пашыраюцца. Дзесяць месяцаў 1928 году адначаны асабліва ажыўленай работай па падрыхтоўцы супольных дзейных заходніх судзейств СССР на выпадак вайны з ім. Польшча адтрымае пры гэтым ролю першага контр-агента французскага генэральнага штабу. Мы маем усё падставы сьцьвярджаць, што плян вайны супроць Савецкага Саюзу прыпаты і кожны дзень праводзіцца ў жыццё.

Вясною 1928 году французскі маршал д'Эспэрае арабіў спецыяльную паездку ў Польшчы і Румыніі. Акрамя дэманстрацыйных выступленьняў супроць СССР (прамова пры перадачы маршалу Пілсудкаму ордэна) гэта паездка мела на мэце—узгадненьне плянаў французскага генэральнага штабу з магчымасьці Польшчы на выпадак вайны з СССР і забесьпячэньне Польшчы больш актыўнага падтрыманьня з боку генэральнага штабу Чэха-Славакіі. Зараз-жа пасыла гэтага французскі генэрал Лерон арабіў шматмесячную па-

ездку па маршруту: Рыга, Коўна, Варшава, Прага, Бухарэст, Будапешт, Софія, Белград, а былі начальнік вайскавай місіі ў Польшчы французскі генэрал Шарлі—паездку па Прыбалтыцы. Абедзьве паездкі непасрэдна зьвязаны з намаганьнямі французскага генэральнага штабу па ўзгадненьні апэрацыйных плянаў і магчымасьці сумежных з СССР дзяржаў. Трэба адзначыць, што наведаньне ў гэты-жа самы час ангельскім генэралам Буртам дзяржаў Прыбалтыкі зьяўляецца паказальнікам таго, што і ангельскі генэральны штаб прымае ўдзел у гэтых варожых Савецкаму Саюзу махінацыях.

У выніку гэтых папярэдніх крокаў французскага генэральнага штабу (без аднаведнага ўдзелу і Англіі) адбылося непасрэднае дзелавое абліжэньне польскага і румынскага генэральных штабаў. Яны-ж паслужылі прычынай, якая схіліла маршала Пілсудскага зноў абраць у якасьці месца для «адпачынку і аднаўленьня здароўя» курорты Румыніі. «Адпачынак і лчэньне» маршала Пілсудскага ў Румыніі насілі некалькі, калі не скажаць мацней, двіўны характар. Маршал Пілсудзікі ня толькі сустракаўся з прадстаўнікамі румынскага генэральнага штабу, але і дакладна знаёміўся з становішчам румынскай арміі і вёў перагаворы з прадстаўнікамі ўраду і вышэйшага камандаваньня па раду ваенных і палітычных пытаньняў.

Распрацоўка пляну вайны супроць СССР

Якую мэту мелі гэтыя паездкі, перагаворы і нарады? Папершае, папярэньне польска-румынскай абарончай сыстэмы супроць СССР да берагоў Чорнага мора. Існаваўшая да гэтага часу сыстэма ваенна-палітычных згод паміж Францыяй і яе польска-румынскімі контр-агентамі адчувала патрэбу, па думцы французскага генэральнага штабу, у азначным паглыбленьні і пашырэньні. Французскі генэральны штаб лічыў патрэбным для забесьпячэньня яго антысавецкіх плянаў пашырэньне рамак польска-румынскага ваеннага саюзу ў бок прыняцця адзінага апэрацыйнага і мабілізацыйнага пляну на выпадак вайны Польшчы і Румыніі з СССР.

Падругое, усё гэтыя паездкі, перагаворы і нарады прасьледвалі яшчэ

наступную мэту: прыцягненьне Чэха-Славакіі да польска-румынскай ваенна-палітычнай згоды з тым, каб забясьпечыць прыцэльскае падтрыманьне з боку Чэха-Славакіі ў выпадку вайны Польшчы і Румыніі супроць СССР. Наведваньне французскім генэралам Леронам Прагі і паездка чэха-славацкага міністра ваенных спраў Бенэша ў Парыж і Лёндан былі зьвязаны з канкрэтным ажыццяўленьнем гэтай мэты. Напачатку Бенэш устрымаўся ад становішча адказу. У адным рэвалюцыйнага руху ў Чэха-Славакіі (хвала забастовак, масавыя дэманстрацыі пралетарыату, актыўнасьць кампартыі і г. д.) і аднаведны націск з боку Англіі і Францыі прымусілі Бенэша зьявіць больш устойлівую пазіцыю.

У чым сутнасьць польска-румынскага апэрацыйнага пляну

Да чаго зводзіцца новы польска-румынскі апэрацыйны плян? Усё даныя гавораць аб тым, што французскаму генэральному штабу удалося дабіцца прыняцця Поль-

Гэты плян зводзіцца да наступнага:
1) у выпадку вайны з СССР Румынія выступае ў якасьці актыўнага саюзьніка Польшчы і наадварот;

якія паступаюць у распараджэньне порту, як базы, для перанідні ў румынскага камандаваньня;
3) у выпадку вайны СССР з Польшчай Румынія абавязуецца выставіць 8 пяхотных і 1 навалерыйскую дывізію, якія разам з танім-жа лікам польскіх войска аб'яднаюцца ў адну армію;

4) на чале аб'яднанай польска-румынскай арміі становіцца французскае камандаваньне;

5) французскі флёт (і ангельскі) будзе аказваць сапраўднае падтрыманьне польска-румынскай арміі, аперуючы ў Балтыцкім моры;

6) для падрыхтоўкі мерапрыемстваў па неадпушчэньні высадкі савецкіх войска на румынскім беразе Чорнага мора чыгуначны шлях Чарнавіцы-Марасэціці перашываюцца ў двухкалейны.

7) Для нагляду за падрыхтоўкай ажыццяўленьня намечанага апэрацыйнага пляну французскім генэральным штабам выдзяляюцца генэралы Марэн і Лерон.

Узмацненьне забесьпячэньня зброяй Польшчы і Румыніі

Дзейнасьць французскага генэральнага штабу не абмяжоўваецца пералічанымі вышэй пунктамі. Мерапрыемствы, якія праводзяцца пад кіраўніцтвам французскага генэральнага штабу зводзяцца яшчэ:

1) да ўстанавленьня аднасыстэмнае зброі арміі Румыніі, Польшчы і Францыі.

2) да пабудовы фірмамі Шнейдэр Крэзо і Шнода новых ваенных заводаў у Румыніі і Югаславіі. (Трэба адзначыць, што за п'яцігодзьдзе 1923-28 г.г. у Польшчы пабудавана 15 новых ваенных заводаў);

3) да скарыстаньня Салонікскага

У ЗАХОДНЯЙ БЕЛАРУСІ РАЗГРОМ ТАВАРЫСТВА БЕЛАРУСКАЕ ШКОЛЫ ў ГЛЫБОКІМ

ВІЛЬНЯ, 16-ХІ. «Дз. Віл.» паведамляе аб масавых арыштах сярэд дзелачоў Глыбоцкага адзелу таварыства беларускае школы. Арышты і масавыя вобыскі зроблены таксама ў м. Германовічы і Германовіцкай гміне. Арыштаваныя абвінавачваюцца ў «намурызьме», што робіцца польскаю ўладаю заўбоды, налі яна хоча разграміць якую-небудзь беларускую культурную арганізацыю.

НОВАЯ КАНФІСКАЦЫЯ

Вязуемоўна, гэтым дапамога Францыі сваім контрагентам не абмяжоўваецца. У выпадку вайны, акрамя дастаўкі ўзбраеньня, будзе аказана грашовая і матар'яльная дапамога з тым, каб азначна ўзмацніць дзейнасьць ваенных заводаў на месцы.

Усё гэтыя факты досыць ясныя. Яны гавораць аб тым, што французскі генэральны штаб ня спыняе сваё антысавецкае дзейнасьці. Гарачым галовам у генэральных штабах Польшчы і Румыніі не перапакджае памятаць, што выдаткі на вайну з СССР, якая падрыхтоўваецца імі пад дыктоўку з Парыжу, не па кішэні абедзьвюм дзяржавамі. Выдаткі ў першы год вайны ў 10 раз перавысяць нацыянальны прыбытак Польшчы і Румыніі. Вялікай грашовай і матар'яльнай дапамогі сваіх імперыялістычных гаспадароў, якая павінна выявіцца ўва многіх мільярдах, пры няўстойлівым унутрыканамічным становішчы,—вайна можа зьявіцца рызыкоўнай авантурай з канцом, які перавярне ўверх нагамі ўсё разьлікі яе ініцыятараў.

Акрамя таго, яшчэ вялікае пытаньне, ці зможа французскі капітал (і ангельскі) гарантаваць сваячасовую і рэальную грашовую і матар'яльную дапамогу. Асабліва ў сувязі з тым, што падрыхтоўка да вайны, як гэта паказала новая англа-француская Антанта, сваім вастрыём накіравана супроць ПАЗШ. Таму нічога дзіўнага няма, што ПАЗШ не намераны са-

згоды з Вэнгрыяй.

дзейнічаць падрыхтоўцы эўрапейскіх дзяржаў да вайны. Злучаныя Штаты пагражаюць нават спыньненьнем пазык Эўропе, калі эўрапейскія дзяржавы ня спыняць падрыхтоўкі да вайны і не абмяжоўць сваіх узброеньняў.

Вось чаму, ня глядзячы на актыўную антысавецкую дзейнасьць французскага генэральнага штабу і яго польска-румынскіх контр-агентаў, СССР яшчэ не знаходзіцца перад непасрэднай ваеннай небяспэкай. Аднак, прыведзеныя факты прымушаюць нас да надзвычайнай пільнасьці.

СССР, праводзячы дзьвэрд курс на індустрыялізацыю краіны—аснова яе абароназдольнасьці, уважліва сачыць за тым, што робіцца за яго межамі. Чырвоная армія гатова даць належны адпор любому націску абнаглеўшых ворагаў Савецкага Саюзу.

ВЕНА, 16. Паводле неправераных паведамленьняў, французскі генэрал Лерон другі раз прыбыў у Бухарэст іногніта з Софіі. На словах будаўніцкай газэты, Лерон пасроднічае ў справе заключэньня антысавецкага дагавору паміж Польшчай, Румыніяй, Баўгарыяй і Вэнгрыяй пад англа-францускай апэнай. Асобы, якія вядуць перагаворы з Леронам, лічаць, што прадпамоглай для тамага саюзу зьяўляецца прымірэньне Вэнгрыі з Румыніяй. Як падаюць газэты, у асьвядомленых белградзкіх колах асьцьвярджаюць, што адстаўна лібэральнага ўраду ў Румыніі адбылася пад націскам Англіі, Францыі і Польшчы, бо кабінэт Маніу мае больш шансаў прысьці да

Мнімая апазыцыя с.-д. супроць пабудовы браняносаца

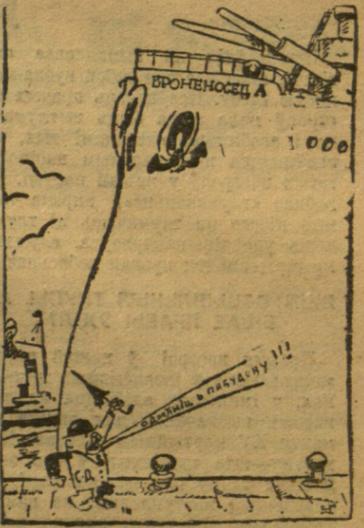
Гекэрт выкрывае здрадніцкую ролю с.-д.

БЭРЛІН, 16. Мнімая апазыцыя с.-д. у рэйхстагу супроць пабудовы браняносаца была поўнасьцю выкрыта выступленьнем камуністычнага дэпутата Гекэрта. Ён вазначыў, што нямецкая с.д. наогул ня ў стане амагчы супроць палітыкі ўзбраеньняў нямецкага нэо-імперыялізму, бо сама абярнулася ў імперыялістычную партыю. Прамова падрабязна спыніўся на небясьпэцы новай імперыялістычнай вайны, выкрыў плянамерную падрыхтоўку вайны супроць СССР і абмяляваў ролю с.-д. у гэтай падрыхтоўцы.

Спыніўшыся на кампаніі с.-д. па поваду «узброеньняў СССР», Гекэрт пры бурных воклічах адабрэньня камуністычных дэпутатаў заявіў: «Кіраўнікі Савецкай Расіі былі-б здраднікамі, калі-б ня ўзбройвалі сваё працоўнае савецкае насельніцтва для абароны краіны ад замаху міжнароднага імперыялізму і яго саюзьніц—дэмакратыі».

Потым Гекэрт падаў праграму кампартыі па пытаньні аб ваеннай небясьпэцы і заявіў, што рабочыя масы павінны выгнаць з прафсаюзаў рэфармісцкіх лідэраў, якія абарочваюць прафсаюзы ў цьвярдны ўраду на выпадак вайны.

Прадстаўнік нацыяналістых Трэвіранус у рэзка-палемічнай прамоўе абмяляваў дваісткую пазіцыю с.-д. і канстатаваў, што с.-д. партыя ў сапраўднасьці дапамагае іншым партыям вэсьці нацыянальную палітыку.

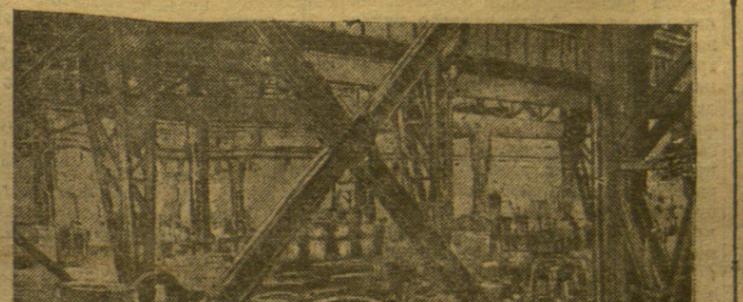
Канцлер Мюлер тры разы выступаў у спрэчках, прабуючы высветліць, чаму с.-д. міністры на чале іх галасавалі перапаачаткова за пабудову браняносаца. З туманых тлумачэньняў Мюлера можна толькі заключыць, што пабудова браняносаца была прадрашана пастановамі ранейшых урадаў. Далей Мюлер палемізаваў з пацьвярджэньнем Гекэрта, што пабудова браняносаца накіравана супроць СССР, забыўшыся, што аусім п'ядаўна ён з гэтай-жа трыбуны сур'ёзна разглядаў значэньне браняносаца, як зброі супроць савецкага флэту. (ТАСС).
БЭРЛІН, 16. Агэнцтва Рэйтер паведамляе: «Вольнасьцю 255 галасоў супроць 203 пры 6 устрымаўшыхся рэйхстаг адхіліў прапанову сацыял-дэмакрату аб спыньненьні пабудовы браняноснага крэйсэру». (ТАСС).

Кіраўніцтва барацьбой на Рэйне пераходзіць да кампартыі

На важнейшых прадпрыемствах аб'яны забастовачыя камітэты

Рэфармістыя вядуць перагаворы з прадпрыемцамі за сьпіною рабочых

БЭРЛІН, 16. Ход барацьбы ў Рэйнска-Вэстфальскай вобласці сьведчыць, што кампартыі і левыя меншасці прафсаюзаў упрышыю за некалькі гадоў удалося згуртаваць шырокія масы працоўных Рурскай вобласці, проціставіць іх рэфармісцкім лідэрам і затрудніць прафсаюзным бюракратам мерапрыемствы, шляхам якіх яны ва многіх выпадках зрываці барацьбу. Да гэтага часу забастовачыя камітэты аб'яны на 26 важнейшых прадпрыемствах Рурскай вобласці. У Дортмундзе, Бахуме і Гільсэнкірхэне левыя меншасці удалося адцясьніць рэфармістыя на адні плян

БЭРЛІН, 16. Пасьпяховая дзейнасьць камуністычных сярэд дэкаўтаваных рабочых прымуціла рэфармісцкіх узмацніць рэпрэсіі супроць левых меншасці ў прафсаюзах. Рабочыя, якія належыць да сіладу аб'яных ленаўтаванымі забастовачых камітэтаў, ня пусваюць на сходы саюзу моталістых. Кіруючых прадстаўнікоў левых меншасці назначылі да выключэньня з прафсаюзаў. Ня глядзячы на гэта, дзейнасьць левых меншасці ўзмацняецца.
Неарганізаваныя рабочыя ўтвараюць пікеты і даюць падпіску аб га-

Пірсудчыкі зноў пагражаюць рос- пускам сойму

ППС і „Вызваленне“ гуляюць у апазыцыю

ВАРШАВА, 16. Соймавы клуб старой ППС ухваліў рэзалюцыю, накіраваную супроць лідэра ўрадавага блёку Слаўэка, які зьяняважыў пэпэсаўскага дэпутата Марэка. Слаўэк палічыў сябе зьяняваным рэзалюцыяй і паслаў сваіх сэкундантаў Недзялкоўскаму (рэдактару органа ППС «Роботнік»), які быў старшынёю на пасяджэньні клубу ППС. Недзялкоўскі выкліку ня прыняў. Сэкунданты Слаўэка склалі пратакол, з якога вынікае, што «Недзялкоўскі дыскрэдытаваў сябе, як джэнтльмэн». (ТАСС).

ВАРШАВА, 16. На сёньня было назначана пасяджэньне соймавай камісіі па замежных справах. З прычыны ад'езду старшыні камісіі князя Радзівіла — «упрыгожаньне» беспартыйнага блёку — у Рыгу па сьвяткаваньне 10-годзьдзя Латвіі, старшынёю ў камісіі павінен быць яго намесьнік Недзялкоўскі. Прадстаўнік беспартыйнага блёку Таркоўскі ў пісьмовай форме паведаміў старшыню сойму Дашынскага, што дэпутаты блёку ня лічаць для сябе мажлівым працаваць пад старшынствам Недзялкоўскага, які ня прыняў выкліку на дуэль тым «дыскрэдытаваў сябе, як джэнтльмэн». Дашынскі адмовіўся прыняць з яго да ведама і адаслаў яго назад. Дэпутаты блёку не зьявіліся на пасяджэньне камісіі, якое тым ня менш, адбылося. Прэзыдыум клубу беспартыйнага блёку забараніў членам клубу падтрымліваць асабістыя зносіны з дэпутатамі ППС. (ТАСС).

Парляментарны блёк польскае лявіцы

ВАРШАВА, 15-ХІ. 14-га лістапада адбылося супольнае пасяджэньне прадстаўнічоў парляментарных клубоў ППС, Вызваленьня і Сялянскае партыі па 4 ад кожнага клубу. Пастаноўлена стварыць сталую міжклубавую камісію для каардынацыі парляментарных выступленьняў трох палітычных партыяў у мэтах «абароны рэспубліканскага ладу, дэмакратыі, парламентарызму і свабоды». Ва ўрадавых сферах вестка аб блёку лявіцы спаткана няпрыхільна.

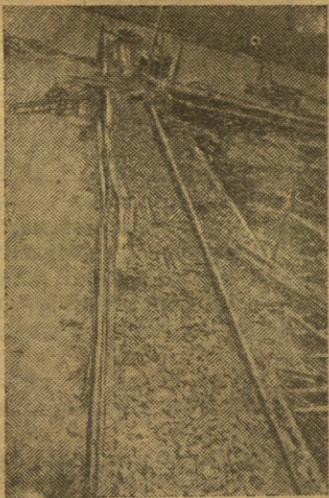
ВАРШАВА, 16. Орган пірсудчыкаў «Глос Правды» абураны ства-

рэннем камітэту абароны рэспублікі і дэмакратыі з партыяў «Вызваленьне», сялянскага саюзу і ППС, бо рэспубліканскаму ладу Польшчы, па думцы газэты, не пагражае ніякая небясьпека.

«Арганізатары камітэту, — піша газэтка, — выдумалі гэту небясьпеку. Адзіным вынікам стварэньня камітэту будзе тое, што ўраду прыдзецца абмеркаваць пытаньне, ці ня трэба распусьціць сойм і назначыць новыя выбары».

Харантэра, што газэтка «Польска Збройна», камэнтуючы бюджэтныя спрэчкі, таксама пагражае, што цяперашняе ўраду можа вычарпацца. (ТАСС).

Будаўніцтва Днепрастрою

Зыгата, якая адгароджвае лагчыну ад вадзі

Амерыканскі фінансавы дарадчык у Маскве

МАСКВА, 16. Амерыканскі фінансавы дарадчык пры польскім урадзе Дзюі быў прыняты народным камісарам фінансаў тав. Бруханавым і кіраўніком Дзяржбанку тав. Пятаковым. Сёньня Дзюі выяжджае ў Варшаву. (ТАСС).

НОВАЯ КАНФІСКАЦЫЯ

ВІЛЬНЯ, 15-ХІ. Канфіскаваны № 4 газэты «За працу» за перадарук з савецкіх газэт вестак аб сьвяткаваньні і астрычнікавае гадавіны.

ПАЛІТЫЧНАЕ ЗАБОЙСТВА

ВІЛЬНЯ, 15-ХІ. Раніцою 13-ХІ у в. Даргушы, Віленска-Троцкага павету, выстралам праз ваколіцы забіты Ян Падзіоніс, які сярод маючых літоўскіх сялян лічыўся агентам патаемнай паліцыі.

ЗЬБАСТОЎКА ШАЎЦОЎ

ВІЛЬНЯ, 15-ХІ. У Вільні пачалася забастоўка шаўцоў-камашнікаў, якія шыюць для крамаў гатовага абутку. Забастоўка выклікана невыкананьнем ірамінікамі ўмовы, зробленай пасля забастоўкі ў мінулы годзе.

Врышты ў Дзісьненскім павеце

ВІЛЬНЯ 13-ХІ. У в. Доінава, Дзісьненскага павету, арыштавана 6 чалавек, заподозраных у прымажэнаўці да «МОПР».

Чырвоныя сьцягі

ВІЛЬНЯ. 13-ХІ. У ноч на 12-ХІ у розных пунктах Вільні былі вывісаны чатыры чырвоныя сьцягі з рэвалюцыйнымі надпісамі.

Канфіскацыя «Слова» і «Дзеньніка»

ВІЛЬНЯ 13-ХІ. Канфіскаваны сёньня нумары «Слова» і «Дзеньніка Віленскага» за паданьне няспраўджаных вестак з характарам «сенсацыя».

хэне левай меншынцы ўдалося адцягнуць рэфармацкіх на задні плян, а ў Дуісбургу і Дусельдорфе ўзяць у свае рукі кіраўніцтва барацьбой на важнейшых прадпрыемствах.

Учора ў Бахуме адбылася шматтысячная дэманстрацыя, скліканая забастовачнымі камітэтамі важнейшых прадпрыемстваў. Камуністычны дэпутат Флорын, які выступаў на дэмастрацыі, патрабаваў, каб прафсаюзныя лідэры прадставілі рабочым магчымасьць удзельнічаць у перагаворах з прамыслоўцамі, якія вядуцца ў Дусельдорфе за сьпіноў лёкаўтаваных. Выезд міністра працы с.-д. Вісэя у раён лёкаўту стайць у сувязі з гэтымі закуліснымі перагаворами.

Поль Банкур адмовіўся...

ПАРЫЖ, 16. Паводле вестак агенцтва Гавас, Банкур офіцыйна адмовіўся ад паста францускага дэлегата ў Лізе Нацыяў. У лісьце Брыяну ён напісаў зьмяшчае зь сябе наймаможніцтваў тым, што гэтыя наймаможніцтваў былі ўскладзены на яго ўрадам левых блёку і выконваліся ім пры ўрадзе блёку нацыянальнага адзінства, існаваньне якога было абмяжована некаторымі рамкамі. Зараз, — гаворыць да лей Банкур, — дзесь буйныя левыя партыі градыкалі і сачылі за тым, каб не прадставілі ва ўрадзе і не ўваходзілі ва ўрадавую большасьць, таму зьявілася свае наймаможніцтваў ў Лізе Нацыяў было б некарэктнасьцю як у адносінах да майг прыхільцаў у левай частцы палаты дэпутатаў, так і ў адносінах да ўраду. (ТАСС)

Адзін з цэхаў крупнаўскага заводу у дні лёкауту: ніводнаго рабочага

АВАРЫЯ ПАРАХОДУ „ВЭСТРЫС“ СЯРОД АКІЯНУ

Загінула 115 чалавек
„Культурныя“ ангельцы адмаўляліся браць у выратаваўчыя лодкі нэграў

НЬЮ-ЁРК. 14-га лістапада ангельскі параход «Вэстрыс» па дарозе з Ньют-Ёрку ў Паўднёвую Амэрыку напярсеў аварыю і патануў. Усяго ўдалося выратаваць 213 пасажыраў і членаў каманды: падабрана 21 трун; 94 чал. не адшуканы.

Па словах выратаваных пасажыраў, параход ужо з Ньют-Ёрку вышаў з краёнам. На наступны дзень ударылася буро; вада заліла верхнія перагародкі і прасякла ў вугальныя ямы. Крэн судна стаў пагражаючым. Ня гледзячы на гэта, капітан доўга не згаджаўся пасьля па радыё сыгналі аб няшчасьці. Быў затрыман таксама і спуск выратаваўчых лодак. Да таго-ж іх было вельмі мала. Дзьве лодкі, напоўненыя людзьмі, перавяр-

нуліся. Патанула шмат жанчын і дзяцей. Пасажыры, для якіх не хапіла месца на лодах, кінуліся ў ваду і доўга трымаліся падвяргаючыся небясьпецы быць зьедзенымі акуламі. Адпраўлены з спацьняньнем сыгналі аб няшчасьці быў атрыман некалькімі суднамі, якія хутка прышлі да месца аварыі і падабралі пасажыраў з лодак.

Па апавяданьнях пасажыраў, пры спуску лодак адбываліся жалівыя сцэны. Белыя каманды выратаваўчых лодак адмовіліся ўзяць на борт нэграў. Грамадзкая думка абурана дзеяньнямі капітана і каманды. Друг патрабуе расьсьледваньня катастрофы. (ТАСС).

юць пікеты і даюць падпіску аб гатоўнасці ўступіць у прафсаюз па сканчэньні барацьбы. У Дортмундзе за апошнія дні ў кампартыю запісалася звыш 100 мэталістых.

Сходы рабочых многіх канальняў, уключаючы і рабочых, што належаць да хрысьціянскіх прафсаюзаў, пастанавілі ўвайсьці ў кантакт з камітэтам барацьбы.

Колькасць гарачых абедаў Міжрабому ўзрасла да 25.000. Рабочыя бэрлінскіх буйных асыгнавалі Міжрабому значную суму з сваёй касы ўзаемадапамогі, а будаўнічыя рабочыя Бэрліну пастанавілі адлічыць у карысьць лёкаўтаваных гадзінную зарплату.

У Польшчы ПАНУ МІНІСТРУ ўсё яшчэ МАЛА

ВАРШАВА, 15. Міністр унутраных спраў звольніў месцавага старасту ў Львове Райнлэндэра і перавёў на іншую пасаду начальніка Львоўскага паліцыйна-навадворскага за «бяздзейнасць» у часе польска-украінскіх боёк у пачатку лістапада гэтага году.

Як ні старалася польская паліцыя ў Львове дапамагачь польскім чорнасоцэмам грамадзкіх украінскія культуры і грамадзкіх установаў, а панаў міністру ўсё яшчэ мала.

Забастовачная хваля

ВАРШАВА, 15. 18-ХІ на дарожным адзеле станцыі Варшава-галоўная адбылася 15-хвілінная забастоўка-пратэсту супроць нявыплаты за звыш тэрміновую працу ў 1927 г.

—14-ХІ адбылася паўгадзінная забастоўка-пратэсту ў майстэрнях станцыі Варшава-галоўная.

—Саюз чыгуначнікаў высунуў рад патрабаваньняў аб палепшаньні ўмоў працы і павялічэньні зарплат для падзённых рабочых у механічных майстэрнях варшаўскага вузла. У выпадку неадвальнасьці высунутых патрабаваньняў саюз пагражае забастоўкаю.

—Бастуючыя рабочыя на фабрыцы абутку фірмы Гольдшміт у Кракаве патрабуюць 30 проц. надбавкі для тых, што зарабляюць 12-18 злотых на тыдзень; 25 проц.—18-25 зл.; 20 проц.—25-30 зл. і 15 проц., што зарабляюць больш чым 30 зл. на тыдзень.

Варожая дэманстрацыя супроць камісіі Саймона ў Індыі

ЛЭНДАН, 13. Як паведамаюць газэты, камісія Саймона была сустрэчана ў Карачы варожай дэманстрацыяй. Дэманстранты зраніцы сабраліся наля вавэлау, які ахоўваўся моцнымі нарадамі паліцыі. Членаў камісіі ў часе прэзэду па горадзе сустрэлі гнёнымі і крыкамі і чорнымі сьцягамі. Дэлегацыя мусульман Сінда прад'явіла Сайману патрабаваньне аб наданьні Сінда (аўрага Бэнгалійскай правінцыі) права самастойнай правінцыі.

Забарона ўезду краінаў у Чэха-Славанію

ПРАГА, 16. Міністэрства ўнутраных спраў забараніла даць двох запрошаных у Чэха-Славанію ўдзельнікаў паходу «Красна», апасылаючыся на магчымасьць выкарыстаньня данадаў для мэтай камуністычнай прапаганды. (ТАСС).

Па Савецкім Саюзе

Будаўніцтва Днепрастрою

10 ГОД ПРАЦЫ ТАВ. ШМІДА НА ПАСТУ НКП

МАСКВА, 17. У лістападзе бягучага году канчаецца 10 год кіраўніцтва тав. Шмідта Народным Камісарыятам Працы.

Кастрычнікавая рэвалюцыя застала Шмідта на пасадзе сакратара Петраградзкай арганізацыі УсеКП(б), азе ўжо ў Кастрычніку 1917 г. ён пачаў сваю работу ў органах НКП У сьнежні 1917 г. тав. Шмідт быў назначан памочнікам народнага камісара працы, у лістападзе 1918 году — народным камісарам працы.

У прафруку Шмідт пачаў працаваць яшчэ ў 1912 г., калі быў арганізаван с'юз мэталістых, сакратаром якога ён быў абраны. У 1917 годзе Шмідт быў абраны сакратаром Ленінградзкага Савету Прафсаюнальных саюзаў. З студзеня 1918 году і па сучасны момант тав. Шмідт зьяўляецца нязьменным членам прэзыдыуму УсеЦСПС.

На пачатку НЭП'у Шмідт кіраваў распрацоўкаю кодэксу законаў аб працы. Шмідту належыць ідэя стварэньня рабочай жылбудаўнічай кавэрацыі, акрамя таго ён прымае

Буйныя паклады вугалю каля Хабараўску

Штучныя фарфаравыя зубы

ХАБАРАЎСК, 16. Дошчыды вугалю ў раёне Хабараўску, што праводзіліся летась, выявілі магутны пласт у паўтара мільёны тон. Запаасы ўсяго месцанараджэньня вызначаюцца ў некалькі мільёнаў тон і іх хопіць для арганізацыі буйнога прамысловага прадпрыемства. Вугаль зусім прыгодны для хатняга ападу і стацыянарных катлоў. Гэтай з'ямою можна б'з буйных затрат здабыць нал 15 тысяч тон.

ЛЕНІНГРАД, 16. Фарфаравы завод імя Ламаносава выпускаюць першую партыю штучных зубоў, зробленых з фарфару. Выпрабаваньні гэтых зубоў далі д'сканальныя вынікі. Да гэтага часу СССР траціў на імпарт штучных зубоў каля паўтара млі. руб. у год. Ангельская фірма „Дзітрай“ прапанавала нам у свой час пабудаваць завод штучных зубоў на канцэсійных пачатках. На першых парах фарфаравы завод будзе вырабляць каля паўтара млі. штук зубоў у год. У далейшым вытворчасць будзе павышана да 30 млі. зубоў у год, што здавальняе патрабаваньне ўсяго СССР.

Калегія НКП СССР пастанавіла: у аднанку дзесяцігадовага кіраўніцтва тав. Шмідта НКП назваць Сарваўскую працоўную камуну бяспрэтульных, а таксама санаторы ў Тамані імя Шмідта.

Хлебзагатоўкі

РАСТОЎ-ДОН, 16. За трыцюю п'яціднёўку лістапада ў краі загатоўлена 36.385 тон супроць 32.328 тон у часе другой п'яціднёўкі. Усяго за палову лістапада загатоўлена 106.050 тон. Месячны плян выкананы на 62 проц.

Штучныя фарфаравыя зубы

Збор ахвяраваньняў для нямецкіх рабочых

ЛЕНІНГРАД, 17. Лёкаут мэталістых у Руры зрабіў моцнае ўражаньне на ланінградскіх рабочых. На мэталазаводах, па ініцыятыве саміх працоўных, пушчаны падпісныя лісты для збору ахвяраваньняў і рэчаў для нямецкіх таварышоў. (ТАСС).

Збор ахвяраваньняў для нямецкіх рабочых

Сьвідраваньне граніту для закладні мін

Сьвідраваньне граніту для закладні мін

Сьвідраваньне граніту для закладні мін

Збор ахвяраваньняў для нямецкіх рабочых

ЛЕНІНГРАД, 17. Лёкаут мэталістых у Руры зрабіў моцнае ўражаньне на ланінградскіх рабочых. На мэталазаводах, па ініцыятыве саміх працоўных, пушчаны падпісныя лісты для збору ахвяраваньняў і рэчаў для нямецкіх таварышоў. (ТАСС).

ПАРТЫЙНАЕ БУДАЎНІЦТВА

Барацьба за ленинскую лінію партыі—не кампанія ПЕРАМАГАНЬНЕ ПРАВАЙ НЕБЯСЬПЕКІ І РЭШТАК ТРАЦКІЗМУ МАГЧЫМА ТОЛЬКІ ЎПАРТАЙ ПРАЦЯГЛАЙ БАРАЦЬБОЙ УСЕЙ ПАРТЫІ

Наша зброя—ленінізм. Камуніэрыстыты, школы, гурткі павінны даць гэтую зброю кожнаму члену партыі
ЗА ГЛЫБОКАЕ Вывучэньне ленинізму

У чым карэньні і сутнасьць правага ўхілу

Правы ўхіл—не выпадковае зьявішча, якое мае пад сабой вузка-мясцовую глебу. Наўдасць правых настрою мала можа быць вытлумачана і асабістымі якасьцямі тых, хто зьяўляецца персанальным насіцелем гэтых настрою ў нашай партыі. Падобнае «тлумачэньне», апроч таго, што нічога ня тлумачыць ці тлумачыць уродліва-мавархуюна, служыць прыкрываньнем правай небясьпекі.

ЯКІЯ САЦЫЯЛЬНЫЯ ГРУПЫ АДБІВАЕ ПРАВЫ ЎХІЛ?

Правыя настроі ў нашай партыі заключаюцца ў ідэалістычных хістаньнях, у імкненьні адхіліцца ад лініі партыі, вызначанай для данага моманту XV партыйным зьездам. Канкрэтна—гэта тэндэнцыі ў бок зьніжэньня тэмпу індустрыялізацыі, пасабленьня наступленьня на капіталістычны элемэнт, аденка курсу на шырокую самакрытыку, ня рашчываючага апарату, патрабаваньне змякчэньня маналогіі замежнага галду і г. д. і г. д.

Аб'ектыўна-клясавы сэнс падобных настрою можа быць вызначаны як адыход ад лініі партыі ў бок дробна-буржуазнай і капіталістычнай ідэалогіі. Гэта адыход на пазыцыі, якія перашкаджаюць партыі і пралетарыяту наступленьне на варожыя ім клясавыя сілы. Правы ўхіл—гэта тэорыя і практыка прыставаньня лініі партыі да густу, мадэрнаму і патрабаваньняў дробна-буржуазных і буржуазных пластоў унутры і па-за СССР. У гэтым аб'ектыўны сэнс зьніжэньня тэмпу індустрыялізацыі, пасабленьня маналогіі замежнага галду, самаабмежаваньня ў будаўніцтве калгасаў і саўгасаў і г. д. Падобная палітыка няўдільна павінна прынесці да зьмякчэньня пазыцыі тых сіл, якія зьяўляюцца варожымі дыктатуры пралетарыяту.

АБ ЧЫМ ПАПЕРАДЖАЎ ЛЕНИН

Мы будзем сацыялізм у краіне, якая да гэтага часу зьяўляецца пераважна краінай дробна-гаспадарна-вытворчай. У факце існаваньня мільённа насіцеляў гэтае дробна-гаспадарнае вытворчасьці,—завладеўны аб'ектыўныя карані ўспяха роду хістаньняў і ўхілаў. Дробнагаспадарная вытворчасьць няўдільна параджае капіталістычны элемэнт і тэндэнцыі. «Перамагчы буйную цэнтралізаваную буржуазію ў тысячу раз лясчэй, чым перамагчы мільёны і мільёны дробных гаспадарчых, а які сваёй шлодачнай, нябачнай, неўлавамай, разлазгаючай лясчасьцю ажыццяўляюць тая самыя вынікі, якія партыя буржуазіі, якія рэстаўруюць буржуазію». (Ленін, т. XVIII, стар. 186).

Наступленьне ўзрастаючага і маючага сацыялістычнага сэктару на гэты элемэнт выклікае з іх боку ўсё больш упартае супраціўленьне, якое выдзяляецца ў самых роўнастойных формах.

Най стыхіі палітыкай пралетарскае дзяржавы, якая б'е па капіталістычных тэндэнцыях, натуральна адбіваецца і на пралетарыяце, наколькі ён у сапраўдным жыцці не адмежаваны кітайскай сьцяной ад гэтага дробна-буржуазнага акружэньня і выражае некаторыя яго групы настрою ўродлівым з чыста-пралетарскага пункту гледзьня. Гэтыя настроі пераносіцца таксама і на пасабныя зьявы партыі, бо партыя ня толькі жыць і працуе сярод мас гораду і вёскі, але і сама саткана з гэтага-ж рабочага і лепшай часткі сялянскага матар'ялу.

ПРЫРОДА ПРАВАГА ЎХІЛУ

У гэтым ужо даны адказ на пытаньне аб прыродзе, каранях і характары правага ўхілу: прырода яго дробна-буржуазная, карэньні—у эканоміцы краіны, характар—і не выпадковы, і не мясцовы, наколькі карэньні правай небясьпекі заключаюцца ў аб'ектыўным фактары—у эканоміцы.

Гэта агульная аснова правага ўхілу ў даны момант ускладняецца труднасьцямі рэканструкцыі нашае гаспадаркі. Гэтыя труднасьці вынікаюць у канчатковым выніку і з стану эканомікі і націску варожых клясавых сіл, як замежных так і ўнутраных. Загрудненьні нараджаюць у найменш устойлівых праслойках партыі і рабочае клясы настроі ўпадніцтва, імкненьне да абходу труднасьцяў па лініі найменшага супраціўленьня. Але гэта ня пляч перамогі труднасьцяў ён павінен у бліжэйшым будучым прынесці іх да адрэжэньня ў нашыраным маштабе. Іменна да такога выніку павінна прывесці выжыньне тэмпу індустрыялізацыі, вырашальнае праблема «тэкстылю і мэталю» на карысьць тэкстылю за кошт мэталю і г. д.

НАШЫ ЗАДАЧЫ

Ня трэба выпускаць з над увагі яшчэ і таго, што правыя настроі падтрымліваліся перахытай барацьбой партыі з трацкізмам, выступіўшым пад левым прыкрыцьцём. Барацьба палева расьдольнавалася правымі, як натуральна ім. Агонь направа цяпер пастараецца скарыстаць разьбітай трацкіскай апазыцыі. Мабілізацыя партыі і рабочае клясы таму зразумела, і зараз павінна ісьці на два франты: і супроць левых сказаў сац. дэм. апарату, і супроць яго правай формы, з завастрэньнем барацьбы направа, наколькі левая небясьпекка ўжо досыць выкрыта ў мінулае. Барацьба супроць прымірэнчых настрою ў даным выпадку неадлучна ад барацьбы з правымі настроямі.

Гэта не адначасовае кампанія, а доўгая і упартая работа. Мэта яе—выкрыцьцё небясьпекі правага ўхілу і прымерчэньні адносін да яго і выхаваньне партыі зьнізу да верху ў духу паставы XV зьезда.

Адчынілася 1-я аб'яднаная Кастрычнікаўская канфэрэнцыя КП(б)Б

Учора ў 7 гадзін увечары ў клубе Караць, Самойлаў, Яцкевіч, Зэльдовіч, Карла Маркса адчынілася 1-я аб'яднаная канфэрэнцыя Кастрычнікаўскай партарганізацыі.

У працы канфэрэнцыі ўдзельнічае 498 дэлегатаў з рашчывымі галасам і 81—з дарадчым.

Канфэрэнцыю адчыніў ад імя Менскага Анругному КП(б)Б тав. Славінон.

Пасьля перамоваў Уступнага слова тав. Славінонага канфэрэнцыя прыступіла да выбару сваіх кіруючых і рабочых органаў: прэзыдыуму, сакратарыяту і мандатнай камісіі.

У прэзыдыум канфэрэнцыі аднаголасна абіраюцца т. т.: Славінон, Хлеўнікаў, Ваўноў, Кошкаў, Голубаў, Майоў, Уласовіч, Цёмнін, Штэйман.

Канфэрэнцыя аднадушна ўхваліла прапанову запрасіць у прэзыдыум членаў Бюро ЦК КП(б)Б.

Па прапанове тав. Славінонага канфэрэнцыя ўхваліла наступны парадак дня:

- 1) Дагляд АК і АКБ КП(б)Б. 2) Дагляд ЦК КП(б)Б. 3) Праца Гарасвету і задачы партарганізацыі ў перавыбарках савету. 4) Выбары РК і Рэвіа. 5) Наміні і выбары дэлегатаў на анругную канфэрэнцыю.

На ввечэрнім пасяджэньні канфэрэнцыя заслухала даклады тав. Славінонага аб дзейнасьці Менскага АК і тав. Мундаў—аб дзейнасьці АКБ КП(б)Б.

Новаабраныя сходы дэлегатак прыступілі да працы

Наш абавязак зрабіць з іх моцныя апорныя пункты сацыялістычнага будаўніцтва

Закончыліся перавыбары дэлегацкіх сходаў па Менскай акрузе. Большасьць новых дэлегацкіх сходаў прыступілі ўжо да працы.

Ад правільнага парткіраўніцтва дэлегацкім сходам будзе залежаць вынікі, якія дадуць новаабраныя дэлегацкія сходы ў справе ўдзяленьня жаночых мас у сацыялістычнае будаўніцтва.

Для гэтага трэба, каб кожны дэлегацкі сход меў цвёрдую мэтаную ўстаноўку ў сваёй рабоце. Дэлегацкі ў горадзе павінны прыцягвацца да актыўнай барацьбы за рашчываючае вытворчасьці, зьніжэньне цен, да барацьбы з бюракратызмам.

Дэлегатак на вёсцы трэба ўдзяць у актыўную работу па калектывізацыі сельскае гаспадаркі: арганізацыі калектывных агародаў, малочных таварыстваў і г. д.

Трэба дабівацца правільнага ўсвадомленьня дэлегатамі задач хлебаватуючай кампаніі і тых гаспадарчых труднасьцяў, якія выцякаюць з умоў росту нашага гаспадарчага будаўніцтва, не дапускаючы, каб дэлегацкія сходы палілі ў хвасце абыватэрскага нездавальненьня.

Практычная праца дэлегатак зьяўляецца арганічнай часткаю усей сыстэмы работы дэлегацкага сходу.

Партарганізацыям неабходна з самага пачатку працы дэлегацкіх сходаў зьяўляць асаблівае ўвагу на тое, каб дэлегацкі сваячасова прымацоўваліся да практычнай працы ў Саветах, КСУ, каапэрацыі і г. д., вёсцы вучоў і кантроль правільнага скарыстаньня дэлегатак на практычнай рабоце.

Толькі так можна ўлікнуць недахопаў мінулага году, калі дэлегацкі, прымацаваны для работы ў сельскіх устаноўках, у рабоце ня ўдзельнічалі і ня прыцягваліся да работы. Трэба палаяць канец бюракратычным адносинам да дэлегатак і іх працы.

Падвойна ўважлівы падыход парт'язчэў павінен быць да дэлегацкіх сходаў у калгасах і саўгасах. Гэтыя сходы мы павінны зрабіць сапраўднымі прапагандыстымі новых калектывных форм гаспадаркі і жыцьця.

Важным момантам у парткіраўніцтве дэлегацкім сходам зьяўляецца мэталічнае кіраўніцтва кіраўнікамі дэлегацкіх сходаў.

АПА райкому разам з жаночымі аддзелама павінны склікаць сыстэматычныя маршы кіраўнікоў дэлегацкіх сходаў з мэтай палепшаньня якасьці работы дэлегацкіх сходаў і дапамагчы менш падрыхтаваным кіраўніком у распрацоўцы праграмных пытаньняў.

У горадзе, дзе ёсьць дэлегацкія сходы пры асобных прадпрыемствах, неабходна было-б прымацаваць кіраўніка дэлегацкіх сходаў да гэтага прадпрыемства з тым, каб кіраўнік мог бліжэй вывучаць вытворчасьць, быць і ўмовы працы работніц гэтага дэлегацкага сходу і змог такім чынам лепш узяць праграмную частку работы дэлегацкіх сходаў з практычным жыцьцём данага прадпрыемства.

Р. Эпштайн.

Самакрытыка для „начальства“, а не для стрэлачнікаў

(Станіслава Койнара)

Выпадак на заводзе „КАСТРЫЧНІК“

Вынікі дзейнасьці варожых клясавых сіл АНТЫСЭМІТЫЗМ—РОДНЫ БРАТ КОНТР-РЭВАЛЮЦЫІ

Усе факты агіднейшых зьдзекаў з яўрэйскай работніцы пацвердзіліся Трэба мацней ударыць па ўсіх вінаватых у расправе, трэба ўзмацніць наступленьне на клясавага ворага, трэба больш глыбока выявіць прычыны падзей на заводзе „Кастрычнік“

ЦСПСБ патрабуе стварэньня пайторнай камісіі з удзелам ЦКК для лепшага высвятленьня прычын падзей

У чым сутнасьць падзей на заводзе „Кастрычнік“ ШТО ПАСТАНАВІЎ БАБРУЙСКІ АКРУГКОМ

Перабраць бюро калектыву КП(б)Б, камсамолу, заўком.—Выключыць з прафсаюзу хуліганаў.—Арганізаваць паказальны суд.—Правесці рад мерапрыемстваў па аздаруленьні заводу

Па тэлефону ад уласнага карэспандэнта „Зьвязды“

БАБРУЙСК, 17-ХІ. Сьвёдня бюро Бабруйскага акругкому КП(б)Б заслухала інфармацыю камісіі, якая выйшла на пільную гуту «Кастрычнік» у сувязі з абурэньнем фактам зьдзекаў майстраў заводу з яўрэйскай работніцы т. Баршай і прыняла рад паставоў.

У гутарцы з нашым карэспандэнтам сакратар анругному т. Нэйланд паведамаў наступнае:

—Абурэньчы выпадак, які адбыўся на заводзе «Кастрычнік», зьяўляецца ня толькі хуліганскай выхадкай пасабных маласьведомых рабочых, але набылае вялікае палітычнае значэньне, бо ён адлюстроўвае абстрактнае клясавое барацьбы ў вёсцы. Барацьба гэта знаходзіць свой адбітак і сярод маласьведомых груп рабочых, у большасьці сваёй зьвязаных з вёскай і адлюстроўваючых кулацкія настроі, варожыя партыі і сваякшчэ ўладзе. Рабочыя, якія бралі ўдзел у зьдзеках над работніцай Баршай, аб'ектыўна зьявіліся рупарам кулацкіх настрою.

Трэба адзначыць, што падзеям, якія адбыліся на заводзе, дапамагала невыстарчальнае правядзеньне работы сярод кіруючых арганізацый заводу. Разам з тым неабходна ваўважыць, што пасабныя спецыфічныя ўмовы, у якіх знаходзіцца завод «Кастрычнік» (стракатыя напільнальны склад рабочых, цяжкасьць рабочага складу, значная колькасьць новых пластоў рабочых на заводзе, зьвязаных галоўным чынам з вёскай), зьяўляліся некаторай пераподай да правядзеньня ўзмоцненай выхавачай работы.

Аднак, гэта ці ў якай меры не павялічвае таго факту, што заводзія

арганізацыі вялі невыстарчальную масавую работу, што і прывяло да невыстарчальнага пучоту настрою рабочых.

—Усё гэта і садзейнічала праўдзельнаму пачуваньню зьдзекаў над работніцай на антысэміцкай глебе.

—Выходзячы з усяго гэтага бюро АК паставіла:

- 1) У тыднёвы тэрмін правесці перавыбары парткаллектыву;
- 2) У той-жа тэрмін правесці перавыбары бюро камсамольскага калектыву, абавязавшы АК камсамолу прыняць рад мер па аздаруленьні камсамольскай арганізацыі, не абмяжоўваючыся выключэньнем пасабных камсамольцаў, заўважаных у гэтай справе;
- 3) Прыняць да ведама, што камсамольскі калектыв ужо выключыў неанальні камсамольцаў і зьняў з камсамольскае работы сакратара цэх'ячэйні Вайнера;
- 4) Прапанаваць фракцыі акрпрафсавету ў двухтыднёвы тэрмін правесці перавыбары фабрычна-заводскага камітэту;
- 5) дырэктар заводу Маслоўскі, не дазвоніўшы зьяваў, што адбыліся на заводзе і значыць іх на паставе неправераных данясеньняў дзесятніка, як «баловства», зрабіў буйную палітычную памылку. Аднак, прымаючы пад увагу, што Маслоўскі рабочы-вылучэнец гэтага заводу, спраўляўся з адміністрацыйна-гаспадарчай работай і карыстаўся аўтарытэтам, абмяжвацца тым, што паставіць яму на від;
- 6) Сьвёслацкі райком КП(б)Б невыстарчальна праламляў у сваёй практычнай рабоце палітычным дырэктывы АК, якія былі даны ў свой час у зьвязку са зьніжэньнем кіруючай верхавіні райкому. Натэгарычна зазначыць райкому на неабход-

насьць узмацненьня якасьці парткіраўніцтва, у прыватнасьці ў адносинах да гуты, энэргічна правядзеньня ў жыцці даных дырэктывы.

7) Прапанаваць райкому і бюро парткаллектыву прыцягнуць да аднаўленьня ўсіх членаў партыі, якія ведалі аб зьдзеках над тав. Баршай і не сваячасова рэагавалі на іх;

8) прапанаваць фракцыі АБПС выключыць з членаў саюзу арыштаваных па гэтай справе;

9) пытаньне аб знаходжаньні ў прафсаюзе рабочых, якія вінаваты ў гэтай справе, паставіць пасля судовага разбору;

10) падзею і яе значэньне асьвятліць на рабочых сходах у акрузе;

11) выдць спецыяльную адову ад імя акругкому і АБПС да рабочых заводу «Кастрычнік»;

12) лічыць неабходным стварэньне шырокага грамадана-палітычнага працэсу, які павінен праходзіць на заводзе;

13) акругомаму суду вылучыць спецыяльную выкладную сесію, арганізаваць дзяржаўнае і грамадзкае абвінавачаньне;

14) канстатаваць, што ня глядзячы на ўсе гэтыя падзеі, палітычны настрой на заводзе «Кастрычнік» зусім здаровы, адносінны да партыі добрыя.

Бюро анругному паставіла паслаць члена бюро на завод.

Учора-ж на радзе бабруйскай фабрыкі і заводу адбыліся рабочыя сходы, якія выкалаліся за суровае пакараньне майстроў-антысэмітаў.

Сьвёдня адбыўся сход работніц гор. Бабруйска. У выноснай рэзалюцыі работніцы патрабуюць суровага пакараньня антысэмітаў.

Жалезнай мятлой вымецем антысэмітызм

Прымірэнцтву з гэтай агіднай спадчынай мінулага дадзім рашучы адпор ШТО ПАСТАНАВІЎ ПРЭЗЫДЫУМ ЦСПСБ

Не жаль факты пацвердзіліся, т. Маучала і сама ахвяра ўсіх Тое, што здавалася жалівым, чаму антысэміцкіх і хуліганскіх учынкаў, не тацелася піль вэршы, што бы бараніць, мітаў і што іны павінны парасці сяродна-жытковы зьдзекаў антысэмітаў і што іны павінны парасці

Наступленне ўрастання і маючага сямінальнага сэкстуру на гэтым элементарным выхадзе ў іх боку ўсё больш упарада супраціўлення, якое выдзяляецца ў самых рознастайных формах. Нездавальненне дробна-буржуаз-

Гэта не адначасова кінацца, даўга і упартае работа. Мета ле-выкрыццё небяспечна правага ўхі-лу і прымерчых адносін да яго і выхаванне партыі знізу да верху ў духу пастаноў XV з'езду партыі. I. Б.

Прывітанні ЦК, ЦКК і Менскаму акругному КП(б)Б

8-я Пleshчаніцкая раённая парткан-ферэнцый шчыра ітае ленинскі ЦК, ЦКК і Менскі АК КП(б)Б—кіраўнікоў савецкага будаўніцтва ў БССР. Партканферэнцыя праходзіць пад лозунгам: «ні на якое не адступім ад агульнай лініі, вызначанай XV з'ездам УсеКП(б) і XI з'ездам КП(б)Б у адносінах індустрыялізацыі нашай

краіны, калектывізацыі сельскай гаспадаркі і ўзмацнення дыктатуры пра-летарыяту і яго кіруючай ролі». За цывільную ленинскую лінію ў паліты-цы! За рашучую барацьбу з ухіламі, зрабішы галоўны націск на правы ўхіл і прыміранства. Няхай жыве ле-нінскі ЦК, ЦКК і Менскі АК КП(б)Б!

Батрачку і бяднячку---у дэлегаткі

(Дрысенскі раён, Палцае акругі)

З кожным годам усё шырэй і шырэй партарганізацыя разгортвае працу сярод працоўных жанчын. Аб гэтым яскрава сведчаць вынікі перавыбару дэлегацкіх сходаў. У нашым раёне перш за ўсё мы наглядзем пашырэнне сеткі дэлегацкіх пунктаў. Апошнімі ў мінулым годзе мы мелі 8 з 292 дэлегаткамі, а сёлета—11, якія абхваць 328 дэлегаткаў.

дае на сэрэднічак, жонак рабочых, саматужніц і жонак саматужнікаў. Наявісьменных дэлегатак сёлета мы па раёне налічваем 78 чал.; гэта лічба ставіць перад дэлегацкімі сходамі задачу ўзмацнення працы па ліквідацыі няписменнасці.

Пры гэтым 3 дэлегацкія сходы ар-ганізаваны пры калгасах і арсельх. Дэлегацкія сходы ўсё больш і больш абхапляюць сабою масы батрачак, бяднячак і работніц калгасаў. Першых у складзе дэлегатак—27, бяднячак—131, калгасніц—42 і работ-ніц—7. Астатняя колькасць прыпа-

дае на сэрэднічак, жонак рабочых, саматужніц і жонак саматужнікаў. Наявісьменных дэлегатак сёлета мы па раёне налічваем 78 чал.; гэта лічба ставіць перад дэлегацкімі сходамі задачу ўзмацнення працы па ліквідацыі няписменнасці.

Пры гэтым 3 дэлегацкія сходы ар-ганізаваны пры калгасах і арсельх. Дэлегацкія сходы ўсё больш і больш абхапляюць сабою масы батрачак, бяднячак і работніц калгасаў. Першых у складзе дэлегатак—27, бяднячак—131, калгасніц—42 і работ-ніц—7. Астатняя колькасць прыпа-

дае на сэрэднічак, жонак рабочых, саматужніц і жонак саматужнікаў. Наявісьменных дэлегатак сёлета мы па раёне налічваем 78 чал.; гэта лічба ставіць перад дэлегацкімі сходамі задачу ўзмацнення працы па ліквідацыі няписменнасці.

Пры гэтым 3 дэлегацкія сходы ар-ганізаваны пры калгасах і арсельх. Дэлегацкія сходы ўсё больш і больш абхапляюць сабою масы батрачак, бяднячак і работніц калгасаў. Першых у складзе дэлегатак—27, бяднячак—131, калгасніц—42 і работ-ніц—7. Астатняя колькасць прыпа-

дае на сэрэднічак, жонак рабочых, саматужніц і жонак саматужнікаў. Наявісьменных дэлегатак сёлета мы па раёне налічваем 78 чал.; гэта лічба ставіць перад дэлегацкімі сходамі задачу ўзмацнення працы па ліквідацыі няписменнасці.

Пры гэтым 3 дэлегацкія сходы ар-ганізаваны пры калгасах і арсельх. Дэлегацкія сходы ўсё больш і больш абхапляюць сабою масы батрачак, бяднячак і работніц калгасаў. Першых у складзе дэлегатак—27, бяднячак—131, калгасніц—42 і работ-ніц—7. Астатняя колькасць прыпа-

дае на сэрэднічак, жонак рабочых, саматужніц і жонак саматужнікаў. Наявісьменных дэлегатак сёлета мы па раёне налічваем 78 чал.; гэта лічба ставіць перад дэлегацкімі сходамі задачу ўзмацнення працы па ліквідацыі няписменнасці.

Пры гэтым 3 дэлегацкія сходы ар-ганізаваны пры калгасах і арсельх. Дэлегацкія сходы ўсё больш і больш абхапляюць сабою масы батрачак, бяднячак і работніц калгасаў. Першых у складзе дэлегатак—27, бяднячак—131, калгасніц—42 і работ-ніц—7. Астатняя колькасць прыпа-

дае на сэрэднічак, жонак рабочых, саматужніц і жонак саматужнікаў. Наявісьменных дэлегатак сёлета мы па раёне налічваем 78 чал.; гэта лічба ставіць перад дэлегацкімі сходамі задачу ўзмацнення працы па ліквідацыі няписменнасці.

Пры гэтым 3 дэлегацкія сходы ар-ганізаваны пры калгасах і арсельх. Дэлегацкія сходы ўсё больш і больш абхапляюць сабою масы батрачак, бяднячак і работніц калгасаў. Першых у складзе дэлегатак—27, бяднячак—131, калгасніц—42 і работ-ніц—7. Астатняя колькасць прыпа-

дае на сэрэднічак, жонак рабочых, саматужніц і жонак саматужнікаў. Наявісьменных дэлегатак сёлета мы па раёне налічваем 78 чал.; гэта лічба ставіць перад дэлегацкімі сходамі задачу ўзмацнення працы па ліквідацыі няписменнасці.

Пры гэтым 3 дэлегацкія сходы ар-ганізаваны пры калгасах і арсельх. Дэлегацкія сходы ўсё больш і больш абхапляюць сабою масы батрачак, бяднячак і работніц калгасаў. Першых у складзе дэлегатак—27, бяднячак—131, калгасніц—42 і работ-ніц—7. Астатняя колькасць прыпа-

дае на сэрэднічак, жонак рабочых, саматужніц і жонак саматужнікаў. Наявісьменных дэлегатак сёлета мы па раёне налічваем 78 чал.; гэта лічба ставіць перад дэлегацкімі сходамі задачу ўзмацнення працы па ліквідацыі няписменнасці.

Пры гэтым 3 дэлегацкія сходы ар-ганізаваны пры калгасах і арсельх. Дэлегацкія сходы ўсё больш і больш абхапляюць сабою масы батрачак, бяднячак і работніц калгасаў. Першых у складзе дэлегатак—27, бяднячак—131, калгасніц—42 і работ-ніц—7. Астатняя колькасць прыпа-

дае на сэрэднічак, жонак рабочых, саматужніц і жонак саматужнікаў. Наявісьменных дэлегатак сёлета мы па раёне налічваем 78 чал.; гэта лічба ставіць перад дэлегацкімі сходамі задачу ўзмацнення працы па ліквідацыі няписменнасці.

Пры гэтым 3 дэлегацкія сходы ар-ганізаваны пры калгасах і арсельх. Дэлегацкія сходы ўсё больш і больш абхапляюць сабою масы батрачак, бяднячак і работніц калгасаў. Першых у складзе дэлегатак—27, бяднячак—131, калгасніц—42 і работ-ніц—7. Астатняя колькасць прыпа-

дае на сэрэднічак, жонак рабочых, саматужніц і жонак саматужнікаў. Наявісьменных дэлегатак сёлета мы па раёне налічваем 78 чал.; гэта лічба ставіць перад дэлегацкімі сходамі задачу ўзмацнення працы па ліквідацыі няписменнасці.

Пры гэтым 3 дэлегацкія сходы ар-ганізаваны пры калгасах і арсельх. Дэлегацкія сходы ўсё больш і больш абхапляюць сабою масы батрачак, бяднячак і работніц калгасаў. Першых у складзе дэлегатак—27, бяднячак—131, калгасніц—42 і работ-ніц—7. Астатняя колькасць прыпа-

дае на сэрэднічак, жонак рабочых, саматужніц і жонак саматужнікаў. Наявісьменных дэлегатак сёлета мы па раёне налічваем 78 чал.; гэта лічба ставіць перад дэлегацкімі сходамі задачу ўзмацнення працы па ліквідацыі няписменнасці.

Пры гэтым 3 дэлегацкія сходы ар-ганізаваны пры калгасах і арсельх. Дэлегацкія сходы ўсё больш і больш абхапляюць сабою масы батрачак, бяднячак і работніц калгасаў. Першых у складзе дэлегатак—27, бяднячак—131, калгасніц—42 і работ-ніц—7. Астатняя колькасць прыпа-

дае на сэрэднічак, жонак рабочых, саматужніц і жонак саматужнікаў. Наявісьменных дэлегатак сёлета мы па раёне налічваем 78 чал.; гэта лічба ставіць перад дэлегацкімі сходамі задачу ўзмацнення працы па ліквідацыі няписменнасці.

Самакрытыка для „началства“, а не для стрэлачнікаў

(Станцыя Койданава)

Самакрытыка ў нас не ў пашыве. Вось локравыя факты. Сход рабочых абгаворваў пытаньне аб безгаспадарчэсці на выдзелках. Ніводкія рабочыя не асьме-ліся выступіць, бо „майстры ім далі такое папярэджаньне: „Калі будзеце гаварыць за зацвярджаньне, будзеце зняты з работы“. Калі прыйшла справа аб галасаванні, то нават каму-лістыя галасавалі з боязьню.

Насяпненая газета для самакрытыкі вычынена, рэдактарам яе зьяўляецца сам начальнік станцыі. Матар'ялі в крытыкай адміністрацыі і іншага „началства“ ў насяпненую не транля-юць, а той, хто пісаў, далучаецца да ліку „шкодныч людзей“.

Камсамол у культурным походзе

Папярэднія матар'ялы з месці сьвед-чаць аб вялікіх поспехах на участку барацьбы з няписменнасцю. Гэты выдзелак прыцягнуў да сабе най-большую ўвагу камсамольскіх ар-ганізацый Тут найбольша колькасць канкретных спраў: вылучаны вялікія атрады ліквідатараў няписменнасці — у 1-м раёне Віцебскай арганізацыі на курсах па падрыхтоўцы ліквідатараў няписменнасці займаецца 150 камсамольцаў, у 2-м Віцебскім РК мабілізавана для ліквідацыі няпис-меннасці каля 300 камсамольцаў, у Менску—каля 200 і г. д.

У Чэрвеньскім раёне камсамоль-ская арганізацыя паставіла сабе ме-тай устанавіць радыё-прыёмні-каў у кожнай ячэйцы. Частка ячэек ужо сродкі на гэта сабрала. Некато-рыя арганізацыі заняліся пытаньня-мі прасоўвання кнігі бліжэй да ра-бочага і сялянскага чытача. Вылу-чаюцца кнігапошы, арганізацыя про-даж літаратуры на прадпрыемствах у час атрымання пенсіі (Меншвай, завод „Метал“—Менск).

Улада правядзення ў Менску і Го-мельскай акрузе культурныя походы рабочых ячэек у вёску, у час якіх высковай бедняце аказвалася вытвор-чая дапамога—рамонт сельска-гаспа-дарчых прылад, медыцынская, юрыдычная дапамога і г. д.

Аднак матар'ялы гавораць аб тым, што шмат камсамольскіх ячэек пра-цуюць вельмі марудна, а іншыя ву-сім культурнага походу не распачы-налі.

Я. М.—аў.

На жалі факты пацвердзіліся. Тое, што здавалася жалючым, чапу не хацелася ніяк верыць, што бы-ло падобна да легенды в галіны сярэдня-выковай інжынірыі—усё гэта аказалася праўдай.

Маладая 20-гадовая дзяўчына в млястэчка Сьвіслачы ўпершыню па-ступае працаваць на гуту „Кас-трычнік“. Да гэтага часу яна пра-цавала прастай падвешчыцай, па-двешчыцай на заводзе ў невя-лікім мястэчку і, аразумела, у сва-ім культурным развіцці стала ніжэй радавых рабочых. Да таго-ж беднасць не дала ёй магчымасці вучыцца і да гэтага часу яна за-сталася няписменнай дзяўчынай, якая слаба разбіраецца ў сут-насці новага жыцця.

Таму, калі яна вясной 1928 г. папала на вялікі завод—гэта яе зьявічалі. І калі пасобныя рабо-чыя пачалі над ёй жартаваць, высмейваючы яе няграбныя ру-хі ці нядадзную работу, яна маў-чала. Гэта падало бадзёрнасці най-больш „сьмелым“, і жарты чым да-лей тым станаўліліся больш сур'ё-знымі.

Хуліганы не сустракалі адпору в току заводскіх кіраўнікоў. Свае таварышы, калі не хвалілі насме-шаць над работніцай Баршай, то і не абуджалі. Назвы, якімі ахрысь-цілі хуліганы маладую дзяўчыну—накшталт „дурная“, „жыдоўская морда“, „хто кабэ зрабіў такую няпрыгожую“ і г. д.—выклікалі, калі ня сьмех, дык у лепшым вы-падку спакойныя адносіны.

Далейшаму развіццю здзекаў над дзяўчынай дапамагала тое, што цех, у якім працавала дзяўчына, стаіць адлучна ад усяго заводу і ў ім працуе невялікая група ў 12 чалавек.

І вось здзекаві дайшлі да апагею. На дзяўчыну пачалі навадаць, пад-німаць ёй сукенку... Потым адной-чы павалілі яе ва падлогу, агазілі цела і ўстроілі насмешышча...

Аб гэтых выпадках найбольш сьвядомыя рабочыя цеху дакладва-лі старшынні заўводу і дырэктару. Яе яны рэагавалі? Заўком прыхо-дзіў у цех і рабіў вымову прыя-дэльскім тонам рабочым, гаварыў, што гэта няпрыстойна, раіў вінуць жарты. Дырэктар-жа аднойчы вы-нес вымову ўсім хуліганам, а раз-ам і работніцы Баршай. Дырэктар падышоў да гэтага пытаньня з чыста вытворчага пункту погляду, лічачы, што падобныя „жарты“ (так і названы гэты факт анты-сэмітзму) і здзекаў над чалавекам у загадзе на заводу) паніжаюць прадукцыйнасць працы.

Наогул, ва ўсёй гатай гісторыі зьявіляе абстаўка сямейнасці на заводзе. На хуліганаў глядзелі скрозь памяшпальнае шкло і кожна-е іх злучэння, якое на ста-роньняга чалавека магло-б мець уплыў, як удар па галаве, кіраў-нікам заводу здавалася жартам.

Меўчалі кіраўнікі—маўчала і рабочая грамадзасць, хаця-б у аснове рабцоў і насяпненай газе-

ты. Маўчала і сама ахвара ўсіх антысэміцкіх і хуліганскіх учынкаў, баючыся, відавочна, яшчэ больш рэзкіх навадак і больш страшных зьяваў. Тым больш, што самі хуліганы не запэўнівалі: „Усё роў-на, калі будзем скардзіцца, нічога не дапаможа. Заўком хутчэй нам паверыць, чым табе—партатай жыдоўцы“...

І вось у газэце „Рабочий“ зьяў-ляецца выкрываўчы артыкул. Тро-льва адзначыць, што крыніцай зьяў-ляецца гэтага артыкулу аказваўся сакратар заводскай ячэйкі КП(б)Б, які нарэшце ўсвядоміў усю сур'ё-знасць заводскіх падзей.

Пасля зьяўлення артыкулу ў газэце, зараз-жа вылучаецца камі-сія з прадстаўнікоў акругому, акрпрафбюро, райкому КП(б)Б, камсамолу і пракурора. Камісія выяжджае на завод, пераконваецца ў тым, што ўсё напісанае ў газе-це правільна, але ніякіх амаль нывадаў яна ня робіць.

Гэтыя вывады прышлося зрабіць Бабруйскаму акругому. З Менску ў дзень зьяўлення артыкулу ў газэце тэрмінова вы-ляжжае сакратар цэнтральнага праў-лення саюзу хмікаў разам з прад-стаўніком рэдакцыі газэты „Рабо-чий“. Прыяжджаюць у Бабруйск, даведваюцца, што на заводзе пра-цуе ўжо камісія і што камісія ўжо амаль канчае сваю работу. Сакратар саюзу раздумвае — ці ехаць яму на завод ці не? Зво-ніць па тэлефону ў Менск, раіцца з старшыннё ЦП, звоніць на за-вод—раіцца з старшыннё Акрпраф-бюро і... пастанаўляе ехаць назал у Менск, абмежаваўшыся прысут-насцю на пасаджэнні бюро Ба-бруйскага акругому. І так робіць сакратар саюзу, які спецыяльна выехаў для знямянення в стано-вішчам на заводзе.

Ды і наогул трэба сказаць, што ЦП саюзу ў цэлым надзвычайна мала сачыць за тым, што робіцца на заводах. Маючы ўсяго 19 фаб-качоў і пяць аддзяных працаўні-коў у цэнтральным праўленьні, ЦП саюзу вельмі рэзка пасылае сваіх прадстаўнікоў, у прыватнасці, на заводзе „Кастрычнік“, пачынаючы з сакавіка месяца, г. эл. з дня пе-равыбару праўлення саюзу, ні-воднага разу ня было абсьледва-целя.

Мы яшчэ ня ведаем, ці загляд-ваў на завод калі-небудзь прадстаў-нік акрпрафбюро.

Цэнтральнаму праўленьню саюзу хмікаў запрапанавана зараз-жа зьявіць з работы старшыннё за-водскага камітэту, распісьніць вайком, і паставіць гэтак пы-таньне на абгаварэнне рабо-чых цуты „Кастрычнік“.

Перад адваеднымі арганізацыя-мі паставлена пытаньне аб зьявін-ці з працы дырэктара заводу.

Перад пракуратурай убуджана хвалайніцтва аб правядзеньні на за-водзе паказальнага суду над хуліганамі-антысэмітамі, пры-чым прыздым ЦСПСБ пастанавіў дэлегаваць на працоў у якасьці грамадзкага абвінавачыцы прад-стаўнік ЦСПСБ.

Усім ЦП саюзу і акрпрафбюро запрапанавана прасьціць шырокае расставу чальную работу сярод чле-наў саюзу па пытаньні аб нацыя-нальнай палітыцы, якая правод-зіцца савецкай уладай і камуні-стычнай партыяй выкрываючы палітычыню падальку таго, што здарылася на заводзе „Кас-трычнік“. Асабліва гэта даты-чыць ЦП саюзу хмікаў.

Лічачы гэтым недапунчальным паводзіны Бабруйскага акрпрафбю-ро, якое да сёньнешняга дня ня пры-слала ніякіх вестак аб падзеях на заводзе „Кастрычнік“, прыздым запрапанававу старшынні Бабруйска-га акрпрафбюро Баміі зараз-жа выехаць у ЦСПСБ з усімі матар'я-ламі, якія маюцца па даным пы-таньні. Інфармацыя старшынні акр-прафбюро дацьць магчымасьць судзіць аб працаздольнасці акрпрафбюро ў цэлым і аб ступені савецкага рэа-вінны на падзеі на заводзе „Кастрычнік“.

Акрамя таго прыздым ЦСПСБ распрацаваў у сваёй пастанове рад мерапрыемстваў, якія датычаць палітычэньня становішча работ-ніц на заводзе, па ўзьявядці ау-тарызату работніц, шляхам вылу-чэння іх ва аддзяную прэфэсы-нальную і гаспадарчую работу, шляхам узьявядца іх культурнага ўроўню праз ўзмацненьне паліты-ка-асветнай працы сярод работніц.

ЦП саюзу хмікаў запрапанавана таксама дэлегаваць свайго адка-знага працаўніка на завод „Кас-трычнік“ на месяц для ўзмацнень-ня прэфэсыянальнай работы.

Прэздым пастанавіў прасьціць адваедныя органы аб стварэнні новай камісіі в прадстаўнікоў ЦК КП(б)Б, прэфэсыянальных і парт-арганаў для паўторнага рассьлед-ваньня прычын, якія садзейнічалі падзеям на заводзе.

Усе гэтыя мерапрыемствы з дакладнай асвядоміць сьвед-чань аб тым, што рабочая кляса Беларусі дацьць рашучы адпор усякім антысэміцкім вылазкам хуліганстваўчых эле-ментаў. Праўдзім.

ПА САВЕШКАЙ БЕЛАРУСІ

ПА ТЭЛЕГРАФУ, ТЭЛЕФОНУ І ПОШТАЙ АД НАШЫХ КАРЭСПАНДЭНТАЎ

ЗЬБЫТЫ ПРАДСТАЎНІК АРГАНДЛЮ

ЗАГАТОЎЦЫ-ХУЛІГАНЫ

ВОРША (Наш кар.). Гэтымі днямі на складзе Аршанскай с. г. наапера-цый меў месца абурочы выпадак ху-ліганства. У Воршы на рынак оеланні прывіз для продажу валанно, яное агенты аддзяленья Беларыгандлю прапанавалі купіць па 3 руб. 50 кап. за пуд. Селанні на танюу дачу не зга-дзіўся і наіправаўся на склад с. г. на-аперацый, дае і прадаў валанно па 9 руб. 50 кап. за пуд.

НОВЫ КОНТР-РЭВАЛЮЦЫЙНЫ ўчынак КУЛАЦТВА НА АРШАНШЧЫНЕ

ПАДПАЛ МАЕМАСЬЦІ СТАРШЫН СЕЛЬСАВЕТУ—СЯ-ЛЯНЧІ-АКТЫВІСТКІ

ВОРША. (Улаоны кар.). Ад кулацкага падпау згарэл хлявы і пуні з жытэйлаі, збожжам і онам, якія належалі старшынні Коханаўскага селса-вету, Гамбалеўскай. Тав. Гамбалеўская—оўланка-антывётка мела шмат ворагаў з лягеру кулакоў. Кулак Снайкоўні Фёдар, западозраны ў помосьце гэтай вясновай акты-вістцы, арыштаваны. Па справе вядзецца тэрміновае расьсьледваньне. Зьячынства вэваліфікуецца, як контр-рэвалюцыйны ўчынак.

АДУСЮЛЬ

— Гомельскі райсаюз прыступае да арганізацыі прыгараднага спажы-вецкага таварыства. У гэта спажыве-нае таварыства будзе перадаана 9 пры-гарадных спажывецкіх таварыстваў, якія аб'яднаюць 22 населеныя пункты налічваючых да 7.000 двароў. Аб'яднаньне ўсіх дробных прыгара-дных таварыстваў дацьць эканомію да 10 тыс. руб. і апрача таго, будзе наапера-твае насельніцтва 10-12 населеных пунктаў, якія да гэтага часу наапераца-лі не аболгоўваліся. (Наш кар.)

Сялянка--старшыня РВК

ГОМЕЛЬ. (Наш кар.). Старшынёй ўваравіцкага раённага савета абрана жанчына-антывётка тав. Савоставы. Тав. Савоставы селанка в вёсці Радуш, Ветнаўскага раёну. У апошні час тав. Савоставы працавала жанарганізатарам ўваравіцкага раёну.

Старшыня Днепрасіюзу—рас-тратчык

ВОРША. (Наш кар.). На днях у акрсудзе адбыўся суд над былым старшынё Днепрасіюзу Страдам. Страд пасля працы ў Віцебску зьявіў з сабою доўг у 762 руб., а стаўшым старшынё Днепрасіюзу за параўнальна кароткі час растра-ціў яшчэ 1.691 руб.

Страд, баручы авансы на каман-дыроўкі, справадзачы ніколі не прадстаўляў. Браў ён тавары так-сама ў неабмежаванай колькасці і за іх не разьлічваўся. Шмат якім знаёмым Страд раздаў з каапера-цыйных складаў сукно на гарнітуры і інш. тавар, а запісаў усё гэта на свой рахунак.

Суд прыгаварыў Страда да 1 з пал. год пазбэўленьня волі і па-станавіў здаволіць іск Днепрасію-зу на 1.691 руб. і Віцебскага спажыўсаюзу на 762 руб.

Пад суд за невынакненьне кал-дагавору

БАРЫСАЎ. (Наш кар.). У выцкіх правадзенай кампаніі па правэрцы выканання калдагавароў і прапра-цоўцы новага калдагавору вылучылі на хуче імя Дамбал рад буйныя па-рушэньні калдагавору і невыкананьне 14 пунктаў. Заўком настанавіў прыця-нуць адміністрацыю да судовае ад-казнасці. Характэрна, што заўком у працую году, ведаючы аб па-рушэньні, ня ўзьняў ніякіх мер.

Суд прыгаварыў Страда да 1 з пал. год пазбэўленьня волі і па-станавіў здаволіць іск Днепрасію-зу на 1.691 руб. і Віцебскага спажыўсаюзу на 762 руб.

Аб гэтых выпадках найбольш сьвядомыя рабочыя цеху дакладва-лі старшынні заўводу і дырэктару. Яе яны рэагавалі? Заўком прыхо-дзіў у цех і рабіў вымову прыя-дэльскім тонам рабочым, гаварыў, што гэта няпрыстойна, раіў вінуць жарты. Дырэктар-жа аднойчы вы-нес вымову ўсім хуліганам, а раз-ам і работніцы Баршай. Дырэктар падышоў да гэтага пытаньня з чыста вытворчага пункту погляду, лічачы, што падобныя „жарты“ (так і названы гэты факт анты-сэмітзму) і здзекаў над чалавекам у загадзе на заводу) паніжаюць прадукцыйнасць працы.

Наогул, ва ўсёй гатай гісторыі зьявіляе абстаўка сямейнасці на заводзе. На хуліганаў глядзелі скрозь памяшпальнае шкло і кожна-е іх злучэння, якое на ста-роньняга чалавека магло-б мець уплыў, як удар па галаве, кіраў-нікам заводу здавалася жартам.

Без пашырэння вытворчасці будаўнічых матар'ялаў мы не разгорнем пляну індустрыялізацыі

Мы ў Беларусі, выкарыстоўваючы наш сырэц, можам дабіцца зжыцця дэфіцыту будаўнічых матар'ялаў

Максімальным заахвочваннем ініцыятывы саматужнікаў і крэдытнай дапамогай мы ў значнай меры павялічым колькасць цэгла, вапны, цэмэнтных плітак

Ці ў сапраўднасці пераможны дэфіцыт будаўнічых матар'ялаў прынамсі ў асноўных сваіх артыкулах, у бягучым годзе і ў бліжэйшыя гады. Інакш гаворачы, ці патрэбна падцягнуць вытворчасць будаўнічых матар'ялаў (ці гэта магчыма) да пляну капітальнага будаўніцтва, або наадварот, трэба згарнуць плян капітальнага будаўніцтва, выходзячы з ліміту будаўнічых матар'ялаў. Як тут стаіць справа ў сапраўднасці?—З апублікаванага Дзяржпланам арыентаванага балансу будаўнічых матар'ялаў выцякае не задача згорвання капітальнага будаўніцтва, а задача разгортвання вытворчасці будаўнічых матар'ялаў у большай меры, у большай прапорцыі, чым гэта праектуе ВСНГ. Ставячы перад сабой задачу падвоіць прампрадукцыю ў пэўнаму, мы ва ўсякім выпадку павінны змагчы неадкладна вырашыць праблему цэгла, пяску і лесу, у якіх, як вядома, недахопу ў нашай краіне няма.

(А. Якаўлеў, «Правда» № 252)

Мы павінны забяспечыць нашае капітальнае будаўніцтва патрэбнай колькасцю будаўнічых матар'ялаў

Тав. Каплан—член прэзыдыуму Дзяржплану БССР

Задача забяспечэння нашага капітальнага прамысловага будаўніцтва патрэбнай колькасцю будаўнічых матар'ялаў, звязаная з правядзеннем пляну індустрыялізацыі, натыха на два галоўныя згуртаванні. Гэта недахват і дарагоўля будаўнічых матар'ялаў, а таксама складанасць і невыстарчальная арганізацыя прасектывання вытворчасці будаўнічых матар'ялаў, пры адсутнасці механізацыі.

Павялічэнне і патапленне будаўнічых матар'ялаў у БССР можа быць дасягнута пашырэннем сеткі цагельных і вапняных заводаў і пабудовам новага цэментавага заводу.

Асабліва патрэбнай зьяўляецца пабудова цэментавага заводу. Справа ў тым, што цэмент, які мае такія вялікія значэнні для нашага прамысловага будаўніцтва, прывозіцца ў Беларусь з далёкіх месцаў (галоўным чынам з Наварасійску), і яго дара-

гоўля, а-за транспартных выдаткаў, кладзецца вялікім цяжарам на кошт будаўніцтва.

Нам таксама трэба ўзмоцніць выпрацоўку розных цэмэнтных плітак для пакрыцця дахаў (эгэрніт), якія павінны замяніць дэфіцытнае дахавае жалеза.

У нас у Беларусі такія этэрнітавыя пліткі вырабляюцца на дробных заводзіках, але гэтую выпрацоўку трэба ў значнай меры пашырць.

Мы ў Беларусі адчуваем вострую патрэбу ў пашырэнні вытворчасці вапны. Да апошняга часу ў нас ва будаўнічых работах, якія часта кацуюць вельмі дорага, цэмент спажываецца там, дзе-б з поспехам можна было абыйсціся вапнай. Сырэц для вапны ў Беларусі маецца ў выстарчальнай колькасці, і наша першачарговая задача—павялічыць сетку вапняных заводаў.

Дзяржаўнай вытворчасці цэгла мала—трэба большы шырэй прыцягнуць саматужнікаў

Тав. Палякоў—кіраўнік Белдзяржстрою

У парадку пэўнага мы мяркуем дзёсны выпрацоўку цэгла на заводзе Белдзяржстрою да 57 мільёнаў штук у сезон. Ужо ў гэтым годзе будзе скончаны пабудова 4 заводаў, якія дадуць у 1929-30 г. новых 22 мільёны штук у сезон.

Пабудова буйных заводаў у значнай меры дапаможа нам выйсці з становішча, якое стварылася, пры тым вострым дэфіцыце ў цэгле, які мы цяпер маем у Беларусі. Патрэбнай меры на бліжэйшы час зьяўляецца развіццё саматужнае і дробна-прыватнае вытворчасці цэгла. Гэтая вытворчасць павінна фінансавана,

як саматужнымі аб'яднаннямі, так і банкамі. У Гомелі такія меры ўжо ажыццяўляюцца.

Трэба сказаць, што саматужная вытворчасць цэгла ў Беларусі амаль не пастаўлена. А тым саматужным вытворчасці, якія маюцца, выцускаюць цэглу вельмі дрэнную па якасці.

Гэта акалічнасць прыводзіць да таго, што саматужная вытворчасць цэгла прыходзіць у ваянапад пры суседстве дзяржаўнага прадпрыемства. Так, напрыклад, у Барысаўе, з пабудовай там буйнага цагельнага саматужнага вытворчасць павінна спыніць сваё існаванне.

Акрамя цэгла мы адчуваем недахоп у цэменце і вапне. Зынішчыць недахоп у першым мы ня можам толькі шляхам пабудовы буйных цэмэнтных заводаў. Што датычыць вапны, дык яна вырабляецца ў нас у невыстарчальнай колькасці выключна саматужным спосабам—і на нашырэньне выпрацоўкі вапны трэба звярнуць падвойную ўвагу.

Ня глядзячы на тое, што мы ў апошні час значна павялічылі колькасць выпрацоўкі цэгла, усё-ж на бліжэйшыя гады без ужыцця строгіх мер мы ня зможам зжыць дэфіцыту ў цэгле.

Будзем заахвочваць ініцыятыву саматужнай прамысловасці

Тав. Мар'ясін—старшыня Белсампрамсаюзу

Саматужна-прамысловая кааперацыя пачынае падыходзіць да пятага года пашырэння сеткі арцеляў па выпрацоўцы будаўнічых і агнятрывалых матар'ялаў, асабліва цэгла.

Да гэтай справы будуць прыцягнуты тым саматужнікі, якія ўжо спецыялізаваны ў гэтай галіне, а іншыя працоўныя элементы мы будзем перакваліфікаваць для гэтай мэты.

Зразумела, што ў гэтую справу

трэба як мага больш удзяць паспелую беднату.

Вялікі дэфіцыт у цэгле диктуе патрэбнасць адшукання сродкаў для яе выпрацоўкі. Гэтыя сродкі будуць знойдзены шляхам збору кааперацыйных пабў і дапамогі з боку крэдытных устаноў. Дарэчы, Камунальны Банк абяцае ўсякую дапамогу ў гэтай справе.

Каб ня было бяспачны, якая наглядаецца і цяпер, трэба каб гэты

прамысел перайшоў цалкам у рукі прамысловай кааперацыі.

Трэба зрабіць усё магчымае, каб да бліжэйшага будаўнічага сезону наша саматужная прамысловасць дала-б цэгла некалькі мільёнаў штук, зразумела, па таннай цане. Прыдзецца звярнуць досыць увагі і якасці цэгла.

Белсампрамсаю будзе заахвочваць усякую ініцыятыву ў гэтым пытанні.

Што нам трэба зрабіць, каб знішчыць дэфіцыт будаўнічых матар'ялаў

Тав. Стракоўскі—нам. старшыня ВСНГ

Запраектаваны пэўнага ўзрост цагельнай прамысловасці шляхам пабудовы раду новых цагельных павінен знішчыць недахоп цэгла.

Беларуская цэгла, дзякуючы тапнасці яе сабекошту, пры павялічэнні цагельнай прамысловасці зможа выповіцца нават за межы БССР.

У метах знішчэння труднасцей і забяспечэннем гатунковым жалезам, трэба паставіць пытанне аб амене яго часткова дрэвам, часткова жалезам-бетонам.

Затрудненні з ліставым жалезам можна перамагчы часткова заменай жалеза чарачай, асабліва ў вяскоўных пабудовах. Для гэтага-ж трэба аднавіць тэлеву прамысловасць, якая існавала ў БССР да вайны.

Падставай для перамогі недахват у цэменце павінна быць пабудова цэмэнтных заводаў у Беларусі. Гэта дасць магчымасць з аднаго боку выкарыстаць уласны цэмент, а з другога боку—патапіць пабудову, якая многа траціць на перавозы на перавозы цэменту. Гэта залежыць ад тых вынікаў, якія пакажуць даслед-

ванні, якія вядуцца ВСНХВ у Скрыгалаўскім раёне.

Нам трэба больш уважліва адпавідаць да пытання аб амене жалеза лесам. У радзе пабудов мы маем не патрэбную трату жалеза, якога ў нас не хапае і якога да таго-ж дорага абходзіцца—значна даражэй, чым дрэва. Так, напрыклад, мы ставім жалезныя страпілы там, дзе вусім спакойна можна ставіць драўляныя. Мы таксама шмат жалеза спажываем пры жалеза-бетонных пабудовах. Гэта апошняе звязана з зусім неармальнай і непатрэбнай пагоняй за лішнім запасам трываласці, якая ў нас зараз наглыдаецца.

У нас у Беларусі нямаюцца лічэ арганізацыя вытворчасці галчарных труб для замены металевых і выпрацоўка будаўнічых матар'ялаў.

Ажыццяўленне ўсіх гэтых мера-прыемстваў павінна будзе паслужыць поўнаму знішчэнню ў БССР дэфіцыту ў будаўнічых матар'ялах, аразумела, тым з іх, выпрацоўка якіх можа быць пастаўлена ў БССР.

Карыстайце попел—багацьце с.-гаспадаркі

Попел да гэтага часу зьяўляўся адкідам толькі з прычыны нашай нядабайнасці

Беларуская жыллёвая кааперацыя дапаможа збору попелу

Сходы членаў жактаў вырабляюць мэтады збору попелу, каб яго потым перадаць селяніну

Зьбірайце попел!

„Колькасць попелу, якая атрымліваецца штогодна ў Саюзе, валяная: да 5.000.000 пудоў. І усё гэта выдасца заваколіцы, на дарогі, у амяццёвыя ямы...“

Праф. Д. Н. Правішнінаў.

Калі мы здымаем ураджай якой-небудзь расьліны, дык з гэтым ураджам мы, зразумела, атрымліваем з глебы тую рэч, якімі харчавацца расьліна ў час свайго росту.

І сапраўды, навука даводзіць, што, напрыклад, пасобныя расьліны спажываюць у сваіх (сярэдніх) ураджах з 1 дзесятка наступных колькасці галоўных спажываных рэчаў—калія, фосфару (у пудох):

Жыллёвая кааперацыя выкане свае абавязкі

(Гутарка з старшыняю Белжылсаюзу т. Левіным)

Жыллёвая кааперацыя ўсямерна павінна пайсці насустрач сялянству збораньнем попелу, які зьяўляецца надзвычайна добрым угнаеннем. У кожным дварэ, дзе толькі ёсць сям'яцёвая яма, побач з ёй павінна

Гора-загатоўшчыкі

(У Барысаўскім прыгарадным спажывецкім таварыстве)

Працоўнікі Барысаўскага прыгараднага спажывецкага таварыства мусіць яшчэ не ўсьвядомлілі важнасці хлебазаготовак. Работа па загатоўках там пастаўлена вельмі дрэнна. Загатоўчы апарат не нагружае, дзякуючы гэтаму выдаткі па загатоўках дасягаюць вялікіх разьмераў. Праўленне зусім ня цікавілася загатоўкамі і ня прыма-ла мер да іх развіцця і патаплення іх сабекошту. Набралі загатоўшчыкаў, пусьцілі гэту справу на «волю лесу», не наглядаючы за ходам загатоўак.

Праўленне воль да чаго дадумалася. Для таго, каб зацікавіць апарат, яно паставіла вылачцаць загодчыкам крам 2 проц. ад звароту па загатоўках. Праўленцы ня хочучь зразумець, што апарат, атрымліваючы зарплату, абавязан

Ці падрыхтавана бедната да перавыбару у саветы

—аб гэтым скажа агляд груп беднаты

Групы беднаты—без беднякаў

За 10 месяцаў—адзін сход

Усяго ў раёне створана 13 груп беднаты. Ня глядзячы на досыць вялікі лік груп беднаты і на доўгі час іх існавання, у арганізацыйных адносінах ёсць шмат выпадкаў блытаніны і непаразуменьняў.

У склад груп беднаты ня ўсюды ўдзінуты члены сельсаветаў—бяднякі, замест іх уваходзяць часта асобы, якія ніякага дачынення ня толькі да груп, але-ж нават і да сельсавету ня маюць.

У Замоскім сельсавете ў склад груп уваходзіць сораднік—ня член сельсавету толькі таму, што ён зьяўляецца старшыняю КСУ. У групе 6 чалавек, а членаў сельсавету з іх толькі 3 чал. У гэтым-ж час бедня-

кі—члены сельсавету ў групу ня ўдзінуты. Гэтакі-ж факт маюць месца ў групе пры Верайцоўскім сельсавете.

Ня ўсюды парт'яцкі стваралі групы беднаты, былі нават выпадкі, калі група сама сабе зацьварджала (Верайцы).

Сходы груп беднаты сілікаюцца блз пляну ад часу да часу, а ў некаторых мясцох за 10 месяцаў—былі толькі адзін сход групы (Верайцы). На сходах груп разглядаліся галоўным чынам кампанейскія пытанні.

Ня лепш стаіць справа і з кіраўніцтвам сходамі беднаты. Месці месца выпадкі, калі сходамі беднаты кіравалі старшыні в беспартыйных сялян.

З боку райкому амаль ніякіх пэў-

ных указаньняў аб кіраўніцтве рабобай сходаў і груп не давалася.

Зразумела, слабае кіраўніцтва адбілася на рабоце груп беднаты.

Такое важнае пытаньне жыцця вёскі, як налічанае будаўніцтва, прайшло міма груп беднаты. Яны ім не займаліся, ня глядзячы на тое, што ў двух сельсаветах, дзе ёсць групы беднаты, праходзіла землярэадакванне. Групы не займаліся пытаньнямі стварэння простых відаў кааперацыі (машынае, жывёлагадоўчае і інш. таварыствы).

росту.

КАЛІ

ФОСФАРН. КІСЛ.

Збожка 1 з нагов.—2 з палов. пуд. 1 п.—1 п. 10 ф. Бульба, бурані, морква 6—10 пуд. 2 п. 2 ф.—3 п. 20 ф. Трава 2 п. 1 бозам. 1 п. 10 ф.—2 п. 20 ф.

Лічачыся з цяперашнім цяжкім часам і трунасцю атрымання штучных угнаенняў,—мы павінны для падтрымання сталае ўрадлівасці сваёй глебы звярнуць самую вялікую ўвагу на попель.—угнаенне, якога мы маем у вялікай колькасці і які зараз зьяўляецца адзіным толькі з прычыны няведання.

Штогодная колькасць, якая атрымліваецца па Саюзе, па вылічэннях праф. Д. Н. Працішківа, вядззяча да пяці мільёнаў пудоў (5.000.000 пуд.)! Усё гэта выкідаецца да ваколіцы, на дарогі, у сьмяцьцёвыя ямы!..

Угледваючыся глыбока ў гэтую справу, мы ўбачым, што тут гінуць безаваротна цэлыя мільёны рублёў, якія лёгка маглі б быць уложаны з карысцю ў гаспадарку і пры тым без асобных труднасцяў і ведаў.

У чым жа заключаецца каштоўнасць попелу? Для гэтага трэба вызначыць, што расьліны патрабуюць для свайго росту і развіцця абавязкова выстарацьвае колькасці ў глебе калію, фосфарнае кіслаты і азоту.

Адгэтуль ясна, што для падтрыманья сталае адновкавае ўрадлівасці глебы, трэба аддаваць ёй тым мінеральным рэчым, якія ўзяты расьлінамі. Гэтага можна дасягнуць некалькімі спосабамі, з якіх галоўныя: унясенне ў глебу гною, штучных угнаенняў або попелу—прадукту згарання расьлін, у якіх маюцца галоўныя, патрэбныя для жыцця расьлін мінеральныя рэчымі.

У 100 пуд. попелу ў сярэднім знаходзіцца:

	Калі	Фосфарн. кісл.	Вапн.
У попелье сасны	12 п. 36 ф.	7 п. 10 ф.	42 п. 15 ф.
" дубу	8 п. 19 ф.	3 п. 20 ф.	75 п. 20 ф.
" бярозы	8 п. 26 ф.	4 п. —	36 п. 10 ф.
" аўсая саломы	19 п. 20 ф.	4 п. 16 ф.	13 п. 04 ф.
" ачмоу	12 п. —	5 п. 30 ф.	7 п. 14 ф.
" аржаной	16 п. 03 ф.	5 п. 02 ф.	7 п. 30 ф.
" пшавіч.	11 п. 04 ф.	5 п. 23 ф.	5 п. 19 ф.
" грэчка	25 п. —	—	—
" сьляба славачкіна	14 п. —	—	—
" камен. вугалю	— 08 ф.	— 08 ф.	3 п. 20 ф.
" торфу	— 20 ф.	1 п. 08 ф.	48 п. 28 ф.

Адгэтуль мы бачым, што попель багаты каліем, фосфарнай кіслатою і вапнаю; прычым попель ад дрэва вядззяча больш багатым вапнаю, тады, як попель ад саломы—каліем; што самым лепшым і самым багатым па трыманьні спажываным рэчым зьяўляецца попель грэчнавай, аўсаянай і аржаной саломы.

Калі мы прыем пад увагу, што Беларусь у некаторых сваіх частках зьяўляецца базальнаю і апальваецца саламаю, а ў іншых частках апальваецца дрэвам, дык будзе ясна—якімі вялікімі багаццямі яна ўладае, якія ў сучасны момант ніколі і нідзе на ўжываюцца, а звычайна за непатрэбнасцю выкідаюцца.

Ведаючы гэта, мы павінны пакласці ўсе сілы на тое, каб такое каштоўнае і разам з тым даровае ўгнаенне, як попель, не выкідаць, а збіраць і хаваць з усімі асяцяронасцямі і спажываць яго ў сваёй гаспадарцы.

Асяцяронасці пры збіраньні і захаваньні попелу павінны быць накіраваны, галоўным чынам, у той бок, каб на магчымыя захаваньні ў ёй усе спажываныя рэчым, якія лёгка вымываюцца вадой. Гэта адзіная з важнейшых асяцяронасцяў, што вымагаецца ад селяніна, які хоча збіраць і ўжываць попель.

У жожым лваре, дзе толькі ёсць сьмяцьцёвая яма, побач з ёю павінна быць пастаўлена скрыня, куды паставіць будучы высыпаць попель.

У бліжэйшы час мы склікаем сходны членаў ЖАКТ'аў, прычым на гэтых сходках будзе пастаўлена пытаньне аб тым, каб ніводная жменька попелу не прапала дарма.

Будзе праведзена спецыяльная раслімачальная работа аб важнасці збору попелу сярэд хатніх гаспадынь, хатніх работніц, галоўным чынам, на спецыяльных жаночых сходках. Наркмазем павінен скласці спецыяльную лістоўку па гэтым пытаньні. Гэты лістоўкі будзе вісець на вядных месцах ва ўсіх дамох жылкаанэрацы. Мы будзем старацца зацікавіць і прыцягнуць да гэтай работы дзюрнікаў, што таксама павінна даць добрыя вынікі.

— Жыльнёвая кааперацыя,—заліў у заключэньне тав. Левіч,—не пакідае працы ў важнейшай рабоце, якая будзе садзейнічаць павышэньню ўраджаю.

Прыкладна дабрамысліва, праўдліва і хочучы зразуміць, што апарат, атрымліваючы зніжату, абавязан выконваць ускладзены на яго абавязкі, у тым ліку і загацоўкі. Няхай будзе вядома барысаўскім праўдэнцам, што справа апарату ня толькі ганялаваць селядцямі, але весці і загацоўкі.

Ня толькі з загацоўкамі стаіць кенска справа ў Барысаўскім спажывецкім таварыстве, але да гэтага часу не паладжана работа з палічным зборам. Няма кантролю за мяльнямі. Праўдэнцы і на гэтым пытаньне не зварачалі ўвагі.

Менадзьяленьне БКС абвясціла суровую вымову старшынні праўдэння гэтага таварыства і прапавала безадкладна выканаць усё даныя дырэктывы.

ЧААПЭРАТАР.

ЦСПСБ даў прафсаюзным арганізацыям рад дырэктыв аб падрыхтоўцы да надыходзячай перавыбарчай кампаніі саветаў. Учора прэзыдыум ЦСПСБ зноў абвясціў да прафарганізацыі Беларусі ў лістом, у якім надкрэсьлівае вялікае значэньне ўдзелу прафсаюзаў у перавыбарчай кампаніі.

— Вялікая адказнасць за перавыбарчую работу падае на прафсаюзы, якія аб'яднуюць дзясяткі тысяч працоўных гораду і вёскі, асабліва на тыя, якія штодзённа сутыкаюцца з шырокімі пластамі сялянства.

Між тым напярэднія весткі, якія паступаюць з месц,—гаворыцца ў лісьце,—паказваюць, што ня ўсе саюзныя арганізацыі разгарнулі вы-

Старшыня ЦСПСБ і арганізацыі саюзных груп ніколі не выклікалі дэлегаткі-баранкі.

Пакажэце прыклад актыўнасці і арганізаванасці! ЦСПСБ патрабуе найбольшай актыўнасці членаў саюзаў у перавыбарчай кампаніі

Старшыню падрыхтоўчую работу ў мэтах удзянення ў кампанію шырокіх працоўных мас.

Прэзыдыум ЦСПСБ зварачае ўвагу ўсіх саюзных арганізацыяў на наступныя асноўныя моманты:

Трэба мабілізаваць шырокую пралетарскую грамадасць навакол справаздачнай і перавыбарчай кампаніі, прыстаювачы для гэтага мэты ўсё культурна-масавую працу влібоў і чырвоных куткоў.

Трэба пры абгаварэньні справаздач саветаў заастрыць увагу на пытаньні становішча і паліяпшэньня савецкага апарату, выявіўшы факты скажэньня пралетарскае палітычнае лініі і зносных бюракратычных адносін да насельніцтва.

Г. А.

Назвычайна ўдзягнуць у справаздачна перавыбарчую кампанію ўсе пралетарскія і папуйпралетарскія элементы вёскі.

Трэба дамагацца якаснага паліяпшэньня складу саветаў за лік абраньня ў саветы найбольш актыўных пралетараў гораду, багракоў і рабочых саўгасаў вёскі.

Побач з гэтым трэба дабівацца большага прыцягненьня ў склад саветаў жанчын-работніц у горадзе баграчак і саўгаскіх работніц у вёсках.

Максімальна забяспечыць наведваньне справаздачных і перавыбарчых сходкаў членамі прафсаюзаў гораду і вёскі.

УМОВЫ ПРАЦЫ НАШЫХ ПІСЬМЕНЬНІКАЎ

1. Нашы пісьменьнікі не прафэсыяналы, а аматары

Ад пісьменьніка грамадства многа патрабуе: сувязь з масамі, яркае адлюстраваньне жыцця рабочых і сялян, адхіленьне ўпадніцтва, пралетарская ідэалёгія на ўсе сто процантаў і г. д., і г. д.

Як бачым, вамаганьні самыя справядлівыя, самыя неабходныя. Але ці хто зацікавіўся ўмовамі працы пісьменьнікаў? Ці ведаюць, пры якіх абставінах нашым пісьменьнікам прыходзіцца тварыць? Думаю, што з гэтага боку мала хто дбаў і дбае.

Матар'яльнае становішча беларускіх пісьменьнікаў не дазваляе ім займацца выключна літаратурнай творчасцю. Літаратуры яны аддаюць той выпадковы вольны час, які застаецца ў іх пасля службы ва ўстанове. Яны аддаюць мастацкай творчасці той час, які звычайна служыць мае для адпачынку. Гэты «вольны час» пісьменьнік выкарыстоўвае яшчэ для непастрэдняй грамадзкай працы (хатні пісьменьніцтва само на сабе ёсць грамадзкае праца), для самаадукацыі, для чытаньня і г. д. Пісьменьнік барацца за часо змораны дзённай працай, ад чаго вельмі першым і якасць і колькасць яго творчасці.

У той час, калі рабочы мае свой варштат, калі вучоны мае добра абстаўлены кабінэт, калі яму даюць камандыроўкі ў розныя гарады СССР і за граніцу для збіранья матар'ялаў для сваіх навуковых досьледаў,—пісьменьнік ня мае ніякай магчымасці знаёміцца з жывой кнігай сучаснасці, ня мае магчымасці вучыцца дасканала наша багаце многаграннае жыццё.

Калі можа бачыць наш пісьменьнік вёску, абостранае змаганьне між бедняком і кулаком, узмацненне новага быту, сустрачу паміж старым і новым?

Ці можа ён знаёміцца з працай калектыўных гаспадарак, з іх ростам?

Ці мае магчымасць наш пісьменьнік, у якога няма вольнай хвіліны часу, знаёміцца з нашымі фабрыкамі і заводамі?

Ці ёсць у нашых пісьменьнікаў хоць адзін, які добра ведае Беларусь, які абхадаў, аб'ездваў усю

куткі нашай маладой рэспублікі? Наш пісьменьнік адарваны ад жыцця. Гэта праўда. Гэта факт. Ён карыстаецца ў творчасці толькі тымі запасамі, якія прынёс у вёсці некалькі год таму назад, або ў кароткія часы адпачынку, калі ён меў магчымасць выехаць на «дачу».

Пісьменьнік збірае толькі тыя дробныя асколкі жыцця, якія мільгаюць часам перад яго вачыма і, базумоўна, які матар'ял—такія і творчасць. Дзеся гэтага наша сучаснасць у творах пісьменьніка выяўлена або в разка адмоўных бакоў, або праз меру дадатна, бо ён чэрае свае веды ў большасці з газетных радкоў і выпадковых сустрач з людзьмі.

2. Пісьменьнікі — стыпэндыйцы

Ёсць у нас цэлы рад маладых пісьменьнікаў, якія вучацца ў вузах і тэхнікумах па розных гарадох БССР і СССР. Яны вьяўляюцца ў некаторай меры шчаслівымі, бо маюць магчымасць вучыцца. Пісьменьнікі часоў «Нашае Нівы» гэтай магчымасці ня мелі. Кіруючыся сацыяльным становішчам студэнтаў наогул, савецкая ўлада дае стыпэндый усім. На пісьменьнікаў у гэтым выпадку зьвернута спецыяльная ўвага. Як мне вядома, сёлета ў Наркамасьветы было больш 40 заяў на стыпэндый ад студэнтаў-пісьменьнікаў. Усяго было вызначана на ўсіх пісьменьнікаў, якія вучацца па розных гарадох Саюзу—1.070 рублёў—г. зн. сума, якую атрымліваюць у месяцы тры або часам два звыш. Каб даяць пораўні для ўсіх 40 пісьменьнікаў вышэй паказаную суму, дык на аднаго ня выйшла б нават па 30 р.), а 30 руб. атрымліваюць звычайныя стыпэндыйцы ВДУ і плюс к гэтаму яшчэ месца ў інтэрнаце. Дык вось зьяўляецца пытаньне: якую ж спецыяльную дапамогу маюць пісьменьнікі-студэнты?

Калі пісьменьнік-студэнт хоча па агульных асновах атрымаць стыпэндый, яму не даюць. «Вы,—кажучь

1) Камісія па разьмеркаваньні стыпэндый, у складзе якое былі прадстаўнікі ўсіх літаратурных груп, лічыла патрэбным некаторым больш выдатным пісьменьнікам даць па 100 і па 80 руб., іншым па 40 р., а астатнім раілі кланатаць аб стыпэндый на агульных асновах. З. Б.

яму,—пішаце. Можца і так зарабляць».

У пісьменьніка-студэнта вельмі прыкрае становішча і з іншага боку: калі ён, будучы студэнтам, мала займаецца пісьменьніцкай творчасцю і аддае ўсю ўвагу вучобе, тады яго напракаюць, што дарма дастае стыпэндый. Баючыся, каб не апынілі ў яго стыпэндый, ён стараецца як найбольш пісаць. Цярпіць вучоба. Ён застаецца на другі год на тым самым курсе—і зноў у яго адбіраюць стыпэндый. Проста «Трышкіны кафтан».

3. Пісьменьнікі — „Крэзы“

У нашага абыватальства чамусьці ўтварыўся такі погляд, што беларускі пісьменьнікі надзвычайна багатыя, што здаржава іх проста золатам асыпае.

Мала хто в грамадства ведае, што пісьменьнікі атрымліваюць вельмі малы галарар; мала хто ведае, што гэты мівэрны галарар у Беларускім Дзяржаўным Выдавецтве даяць па рады, што прыблізна да пачатку 1928 г. на гэтыя дробныя сумы пісьменьніку прыходзілася хадзіць у Выдавецтва па дзесяць раз, адстойваць у розных чыноўнікаў па некалькі гадзін, ляжача з імі, або ільсіць, каб як-кольвечы дастаць некалькі рублёў. Вельмі часта пісьменьніку чыталі ў Выдавецтве лекцыі, каб ён не валендаўся туды. Часта яго становішча там было проста жабрацкае.

Мала хто ведае, што за творы ў хрэстаматых пісьменьнік цяжкага галарару не дастае, тое самае і за пераклады яго твораў на іншыя мовы. Ніхто ня ведае, што за другое выданьне пісьменьнік бярэ 60 проц. мівэрнага галарару першага выданьня. За кнігу ў 15 арк., над якой пісьменьнік часам прадуе некалькі гадзоў, ён мае такі галарар, што можа пражыць за яго толькі 3-4 месяцы і то толькі тады, калі ён атрымае гэту суму адраау, чаго ніколі ня бытае.

А чамусьці лічаць пісьменьнікаў багатымі людзьмі, амаль што ня напамі. Ніхто з пісьменьнікаў не звярнуў увагі на такія плёткі, каб ад «крэзаўскага» свайго становішча ён не царпеў-бы маральна.

Я ведаю, напрыклад, шмат фактаў у гэтым выпадку: яшчэ ў 1923

годзе брат аднаго пісьменьніка быў прыняты на рабфак, навуцаўся там два месяцы. Раптам даведзіся, што ён брат вядомага беларускага пісьменьніка—і яго зараз-жа выкінулі з рабфаку. Яго брат—пісьменьнік у той час сам царпеў голад і ня мог утрымаць брата.

А вось выпадак з братам і сястрой другога вядомага беларускага пісьменьніка. Яны паступілі вучыцца, як дзеці бедняк-сялянна. Праз колькі месяцаў даведзіся, што такі-та пісьменьнік зьяўляецца іх братам, і яны таксама нацярпелі брата прымушлі ўносіць плату за вучобу і ён не мог трымаць ня хоць і на заняці, яго выганяюць пакуль не прынясе грошы, а ў сястры пісьменьніка зьявілі стыпэндый.

Вось і гэты факт: брат беларускага пісьменьніка вярнуўся з Чырвонай арміі. Ён на сёньні дзень ня можа дастаць працы з тае прычыны, што ён брат пісьменьніка—«брат дапамага, бяз службы прымае» 1).

Няўжо-ж гэта ня зьдэка з годнасці пісьменьніка. Яго лічаць ня то кулаком, ня то пэнанам, ня то сацыяльна шкодным элеэнтам...

Яго сваякі праклінаюць яго—ён перад імі зрабўў сваёй пісьменьніцкай працай вялічынства, бо ім дзеля яго «ганебнай» прафэсыі підае прыступу няма.

4. Наша крытыка

Выступіць пісьменьніку з новым творам тое самае, што голым праскоцьцём па людзай вуліцы. Здарваюцца выпадкі, калі ў друку лялі яго яшчэ непалісаны твор... Нідзе ні ў якім іншым пэку так дрэнна між сабою ня жыюць, як нашы літаратурныя групы. Калі-б хто зацікавіўся класіцы слоўнік выразаў некаторых крытыкаў, дык там зноўдзвядца багаты процант такіх брыдкіх ляянак, што дзівя бярэ, як яны праскоцьцём у друк. Калі спыніліся ў апошнія часы ляянікі, дык пачаліся інтэрыгні цахачом. Вось факт: адзін крытык даведаўся, што мая ановэсьць «Салавей» мае друкавацца ў Ленінградзе на расійскай мове. Паехаўшы туды па камандыроўцы Інбелкульту, гэты крытык рабўў вадады, каб затрымаць друк кніжкі. Ёсць і многія іншыя факты, але

газетныя артыкул не дазваляе сьлінацца на іх 1).

Здаровай крытыкі ў нас пакуль што няма. Ёсць крытыка групавога характару. Кожны групавы крытык бачыць у членах сваёй групы выключна пралетарскую ідэалёгію, а ў іншых—буржуазную. Такого характару крытыкі толькі прыносяць шкоду нашай літаратуры.

Усялякія такія няспрыяючыя ўмовы для працы пісьменьніка зьяўляюцца адной з важных прычын упадніцтва некаторых маладых пэстаў, якія яшчэ не загартаваны жыццём. Але аб упадніцтве трэба пагаварыць у спецыяльным артыкуле.

5. Дом пісьменьнікаў

Усе нашы пісьменьнікі ўжо другі год мараць аб доме пісьменьнікаў. На гэты дом пакладаюць вялікія надзеі. Калі гэты дом не дастуіцьцё працае сувязі пісьменьніка з масамі, дык прынамсі паслужыць сувязі пісьменьніка з пісьменьнікам, бо, дзякуючы некаторым крытыкам і шкодніцтвам у адносінах пісьменьніка да пісьменьніка, некаторыя нават ня вітаюцца між сабою, зрабіліся адзін аднаму вядымымі ворагамі, што вельмі дэка ў нашы часы.

Нарэшце, пісьменьнікі атрымалі дом. Часовая камісія прыняла яго, маркуючы адрамантаваць і адчыніць яго да дзесяцігадовага юбілею БССР. Але... акруговы інжынер, агледзеўшы дом, прызвыў яго немагчымым для якога-б там ні было карыстанья: дом мае многа шчылін у сьцеінах, трымаецца на падпорох, а падвальная частка развальваецца зусім. Пісьменьнікі ўваўненьні, што ім дадуць іншы дом. Толькі пакуль што...

6. Наркамасьветы павінен зацікавіцца

Вельмі патрэбна, каб у пытаньні аб умовах працы і паліяпшэньня быту нашых пісьменьнікаў выказаўся на старонках друку як самы пісьменьнікі, так сама і ўсё наша грамадства.

У першую чаргу гэтай справай павінен зацікавіцца Наркамасьветы. Ён павінен вывучыць быт нашых пісьменьнікаў і рабўць паводле гэтага паўныя выпадкі і паставы.

1) Аб усіх азначаных фактах магу даць спраўкі тым асобам, якія гэтым зацікавацца. З. Б.

З. Бидула.

Тэатр і мастацкая культура

НА УСЕБЕЛАРУСКІМ ЗЬЕЗДЗЕ ПРАЦАУНІКОУ МАСТАЦТВА

Чаму выяўленчае мастацтва перажывае крызіс? Аб тэатральнай крытыцы і яе недахопах. Беларускія пісьменьнікі і рэпэртуарны голад

Учора закрыўся ўсебеларускі зьезд працоўнікоў мастацтва. На апошніх пасяджэньнях асабліва шырока разгарнуліся спрэчкі на дачадах Наркамасьветы і Беларускага Апрача дэлегатаў выказваліся і выдатныя мастакі, рэжысёры, якія прысутнічалі на зьездзе.

У спрэчках былі закрануты ўсе бакі тэатральнага жыцця, кіно і выяўленчага мастацтва, увосен рад каштоўных вяршаноў і думак.

На жаль, Галоўмастацтва не пазічыла патрэбнага нават прымальна свай прадстаўнікоў на зьезд. У сувязі з гэтым выказваліся апаскі, што дэлегаты вяршаноў дэлегатаў ня знойдуць свай практычнай рэалізацыі, бо Галоўмастацтва не ў выстачельна праслухоўвае да галасу грамадзянскі і прафэсійнае арганізацыі.

На зьездзе чуліся былі трывожныя галасы за лёс выяўленчага мастацтва ў Беларусі. Выяўленчае мастацтва перажывае сур'ёзны крызіс, які выклікан тым, што вакол гэтага пытаньня не сканцэнтравана ўвага савецкай грамадзкасьці. На гледзях на дырэктывы партыйных варад аб тым, што ў мастацтве павінен займаць аднолькавае месца ісе кірункі, ідэалёгічна прыемныя, у Беларусі падтрымліваюцца толькі тым з іх, якія зручныя для кіраўнікоў тых ці іншых устаноў, што ведаюць гэтай справы.

Некваліфікаваныя і неадукаваныя людзі час вясёлы маюць вядомага сусьветнага мастака Коначоўскага, але яго вынікі толькі таму, што ён не спадабаўся кіраўніку музея.

У Беларускай акадэміі не знаходзіць работы рад беларускіх мастакоў, якія жывуць у Маскве і маюць шырокую папулярнасьць і прызнаньне, як Аксальрод і інш. Чаму? У той-жа час саказьмі лаюцца хаўтуршчыкам, якія не знаюць працы на асноўнымі законамі графікі. У сувязі з такім становішчам, група беларускіх мастакоў, удзельнічаў і і зьездзе ўсебеларускіх выставак, адмовілася прыехаць з Масквы свае работы на паказ.

Колькім юбілейную ўсебеларускую выставку. Такім чынам, на 3-й выставцы будзь прадстаўлены толькі мастакі, якія жывуць у Беларусі. Зусім ня будзь прадстаўлены новыя шуканьні ў галіне выяўленчага мастацтва.

Трэба прыняць меры, каб у Беларусі паказвалі ня толькі мясцовае мастацтва, але і мастацтва РСФСР, Украіны, мастацтва розных кірункаў. Толькі такі выхадчынае мастацтва ў Беларусі зможа дасягнуць росквіту.

На зьездзе шмат гаварылі аб тэатральнай крытыцы. Гэта пытаньне ў апошні час хвалюе тэатральныя колы. Крытыка тэатру—реч вельмі неабходная, але на старонках нашага друку, кажа т. Табачнік, яноў зьявілася крытыка, якая лічыць шляхі БДТ-І, які разам з галоўнай устаноўкай на арыгінальна беларускі рэпэртуар скаротвае лепшыя драматычныя творы рэвалюцыйных тэатраў РСФСР—напярэцьнікам. Палітыка нашых тэатраў прывільная, бо яна аднаваляе лініі і палітычны партыі.

Крытыку Т. Гымбоцкага аб паставоўках БДТ-І тав. Крыніца лічыць гаварыць, Гымбоцкі гаворыць п'есы,—гаворыць далей т. Крыніца,—якія былі паставлены сотні разоў і маюць вялікую папулярнасьць і посьпех. Така крытыка янаў тэатр назал, у балота.

Тэатры і клубы перажываюць рэпэртуарны голад. Гэта падкрэсьліваліся на многіх выступленьнях. Асабліва пажко становішча клубаў, якія перавалі сваю работу на беларускую мову, але ня маюць матэрыялу для работы гурткаў. Няма беларускіх п'ес для клубнай сьцэны і гэта выклікае развал драматычных гурткаў. Да гэтай справы трэба прыпагнуць беларускіх пісьменьнікаў, каб яны дапамаглі клубам выбесьці з гэтага тупіку.

Зьезд вынес рэзалюцыю, у якіх памечаны асноўныя шляхі далейшай работы ў розных галінах тэатральнай, мастацкай, музычнай і кіно культуры.

Крок наперад на музычным фронце

Працоўныя менчанін жыве ў будучым Менску. А ў тым Менску—трамвай, каналізацыя, палаци акадэміі, унівэрсытэты, тэатру, ураду, асфальтаваныя вуліцы, таксі, порт міжнароднай паветранай лініі і інш. Ну, скажаце, як можна ня любіць нашага сёньняшня Менску, ведаючы яго будучае?

Але, калі мы можам трымірыцца з росквітам, скажам матэрыяльнай культуры Менску ў будучым (праўда, недалёкім), дык у галіне росквіту духоўнай культуры погляд менш таяна трохі іншы. Тут ён хоча жыць сучасным. У гэтым томі разьвіццё ў нас духоўнай культуры блізумоўна адстае ад тэмпу індустрыялізацыі, але асобныя галіны б'есць і занятыя. Асабліва гэта датычыць Менскага музычнага жыцця. Спраўды, да гэтага часу ў нас ня было сталага сымфанічнага аркестру. Былі толькі сімфоні. Яны нагадаліся яшчэ ў 1921-22 годзе. Былі яны і ў мінулым годзе, але жаніны вынікаў нядалі. Перашкаджала гэтаму адсутнасьць сталага сымфанічнай базы. Цяпер можаце адказаць на пытаньне: ці будзь у нас сымфанічны аркестр?

Для працоўных, пачынае спрацацца з кіно-тэатрам.

Аркестрам будзе кіраваць дырыжэр БДАТ-1—тав. Міхайлаў. У склад аркестру ўваходзіць настаўнікі музычнага тэхнікуму, аркестр БДАТ-1 і іншыя вясакваліфікаваныя сілы гор. Менску.

Што сымфанічныя канцэрты разьлічаны на радавога працоўнага слухача, аб гэтым гавораць тав. мастакі, якія ўзяты за аснову ў свай працы мастацкім саветам аркестру. Пачаць, кожны канцэрт будзе суправаджацца выступленьнямі музычнага лектара-папулярнага тэатра Т. Драйзіна. Акрамя таго, на першых часоках мяркуецца выканаць прасьцейшыя, больш даступныя музычныя творы з тым, каб наступова прыучыць слухача да вялікіх сур'ёзных речаў. У гэтым—значная роўніца новых канцэртаў ад былых да гэтага часу, калі стаўка браўся на пэжыма, для неспрытнага слухача, творы.

Трэба зазначыць, што праграма гэтых канцэртаў яшчэ напярэдня і сьольнымі нумарамі сталых удзельніцаў.

МЕНСК

Адкрыўся ўсебеларускі зьезд Азэту

Учора ў Менску адкрыўся ўсебеларускі зьезд Азэту. Прысутнічаюць каля 160 дэлегатаў. Зьезд віталі ад імя ЦК КП(б)Б т. Бейлі, ад Украінскага Азэту т. Каганая.

З вялікім дэклімам аб дзейнасьці ЦП Азэту СССР выступіў т. Дыманштэйн.

Пасляны прывітаньні ЦК КП(б)Б, ЦВК і СНК БССР, Камзэту СССР, усеаюнаму Азэту і першаму аўрэйскаму сьдэсавету ў Віра-Віжане.

У работах зьезду прымаюць удзел старшыня ЦП Азэту СССР т. Дыманштэйн, прадстаўнік Украінскага Азэту т. Зысман і рад іншых грамадзкіх і культурных дзеячоў.

На імя зьезду наступіла шмат прывітаньняў тэлеграм ад розных аўрэйскіх грамадзкіх арганізацый СССР і заграніччя.

Зварот дэлегата Азэт з Аргэнтыны

15 лістапада ў Менск прыхоў пасля свай п'ездкі ў Аргэнтыну т. Левін.

Тав. Левін быў дэлегатам ўсеаюнавым АЗЭТ'ам у Аргэнтыну для папулярнацыі земляўпарадкаваньня аўрэйў у СССР. За 7 месяцаў свайго прабываньня т. Левін наведаў 40 гарадоў, дзе выступаў з дэклімам аб дасягненьнях аўрэйўпарадкаваньня аўрэйў у БССР. Дэклімам т. Левіна карысталіся вялікім посьпехам.

На скатабойні гіне жывёла

За два тыдні падохла 20 кароў.---Вінавата нераспарадчасць Белмясгандлю

Хлёў і п'яноўка для прытону жывёлы Белмясгандлю зьмлічае ў сабе максимум 300 галоў жывёлы.

Атрымаўшы побач з іншымі мясазатойшчыні заданьне ад Наркамгандлю ўзначыць загатоўку жывёлы, з прычыны павялічэньня за апошні час з боку сьляны прапановы жывёлы, Белмясгандль закупіў 2 тыдні таму назад 1.500 галоў жывёлы. 300 галоў найбольш "чэскаліных" патрапілі ў хлёў і на п'яноўку, а рэшта засталася пад адкрытым небам, у іграі ў неадпушчальных антисанітарных умовах.

Кармленьне гэтых жывёлы рабілася таксама ненармальна. Замест 20 фунтаў сена, якія трэба даваць жывёле ў дзень, на кожную голаву жывёлы прыпадала толькі 10 фунтаў сена, і такім чынам 1.200 галоў жывёлы амаль загінула.

Між тым мескай бойня, на будучы папярэдня Белмясгандлем сьваа-часова аб эканэмічэ жывёлы, не маля наладзіць аднаводна хуткі ўбой.

За два тыдні дзякуючы дрэннаму кірму і антисанітарным умовам ЗДОХЛА 20 ГАЛОЎ ЖЫВЁЛЫ.

Хто-ж вінаваты ў вялікай страце, якую нацярпела дзяржава ад падажжы белмясгандлеўска жывёлы?

Сам Белмясгандль. Замест таго, каб эканэмітраваць усю жывёлу ў аёным месцы пад адкрытым небам, перашкаджае.

Кіраўнік фармы Банькоўскі Зыгмунд і яго памочнік Жаганая Якуб дапусьцілі вялікія надбайства ў фарме: на палях пагналі 150 пудоў бургіны, 600 пудоў турнепсу, каля

Урачыстае адчыненьне Беларускай Акадэміі Навук

У дзень 10-годзьдзя агалашэньня БССР аббудзецца ўрачыстае адчыненьне Беларускай Акадэміі Навук. На адчыненьне чакаецца прыезд вядомых вучоных з саюзных рэспублік.

За дзень

— НА БУДАЎНІЦТВА КУЛЬТУРНЫХ УСТАНОЎ. Наркамасьветы разьмернаваў сродкі на новае будаўніцтва і на ремонт культурных устаноў на 1928-29 г. На пабу-ову Унівэрсытэцкага гарадку адпусьцецца 3 мільёны рублёў, 100.000 р. на клубнае будаўніцтва і 77.000 руб. на дабудоу вясёскага вэ-тэрынарагата інстытуту і сельска-гаспадарчай акадэміі. На багучы ремонт памышканьняў падтэхнікумаў, унівэрсытэту і музыаў адпусьцецца 241.000 р.

— КАНФЭРЭНЦЫЯ УПОЎНАВАЖАННЫХ ЖАКТАЎ. Белжэсэавам створам інстытут упоўнаважаных па ЖАКТ-ах. Упоўнаважаны будзь узвельчыць у аб'явэньні пытаньняў па рамоне, кантраляваць (выкананьне даручэньняў і г. д. Усаго такіх упоўнаважаных па Менску будзе звыш 1000 чалавек. 25 лістапада склікаецца першая канфэрэнцыя упоўнаважаных.

— НОВЫ 4-ПАВЯРХОВЫ ДОМ. Каміс праектуе пабудову ў надыходзячым сэзоне новага 4-павярховага дому па 80 коатэр. Для гэтай мэты намячаецца участак зямлі па Ямсамоўскай вул. Дом будзе закончан праз два гады.

— НОВЫ 4-ПАВЯРХОВЫ ДОМ. Каміс праектуе пабудову ў надыходзячым сэзоне новага 4-павярховага дому па 80 коатэр. Для гэтай мэты намячаецца участак зямлі па Ямсамоўскай вул. Дом будзе закончан праз два гады.

— НОВЫ 4-ПАВЯРХОВЫ ДОМ. Каміс праектуе пабудову ў надыходзячым сэзоне новага 4-павярховага дому па 80 коатэр. Для гэтай мэты намячаецца участак зямлі па Ямсамоўскай вул. Дом будзе закончан праз два гады.

— НОВЫ 4-ПАВЯРХОВЫ ДОМ. Каміс праектуе пабудову ў надыходзячым сэзоне новага 4-павярховага дому па 80 коатэр. Для гэтай мэты намячаецца участак зямлі па Ямсамоўскай вул. Дом будзе закончан праз два гады.

С У Д Асьветнікі--безгаспадарнікі

Некалькі год таму назад Народны Камісарыят Асьветы ў былым маёнтку Марына Горка, Пушачыцкага раёну, заснаваў садова-гародны тэхнікум. Пры тэхнікуме б'есць гаспадарчая ферма, будынік, жывёла і дасьледча-паказальныя палі.

У гэтым культурна-гаспадарчым асяродку дзеці сьлянянскай беднаты вучацца новаму будаўніцтву вёскі. Ужо сотні сьлянянскі беднаты атрымалі належную тэарытычную і практычную адукацыю, сталі садаводамі, аграромамі, і накіраваны ў самыя далёкія раёны Беларусі для працы ў галіне падняцця сельскай і садовай гаспадарак на належную вышыню. Сьляне бралі прыклад у працы тэхнікуму і год ад году імкнуліся праводзіць у свайх гаспадарках тая прапрыямствы і пачынальні, якія бачылі на палёх тэхнікуму, але ў 1927-28 г. г., калі ў тэхнікуме стала заўважвацца нядабайнасьць і безгаспадарчасць адкааных кіраўнікоў, адносін сьлянства да тэхнікуму пачалі псавацца, і сьляне часта сьмяяліся над галавацтвам кіраўнікоў фармы тэхнікуму.

Кіраўнік фармы Банькоўскі Зыгмунд і яго памочнік Жаганая Якуб дапусьцілі вялікія надбайства ў фарме: на палях пагналі 150 пудоў бургіны, 600 пудоў турнепсу, каля

Страхагэнт тав. Лукоўскі, знаходзіцца ў мяст. Чэчэрск, Гомельскай акругі, звайшоў у рацэ пасьляны вож-гаруш, які зьяўляецца прыладаю першабытнага чалавеча для лодзі рыбы. Такіх наложу—гарушоў у Беларусі б'есць

Кіраўнік фармы Банькоўскі Зыгмунд і яго памочнік Жаганая Якуб дапусьцілі вялікія надбайства ў фарме: на палях пагналі 150 пудоў бургіны, 600 пудоў турнепсу, каля

Кіраўнік фармы Банькоўскі Зыгмунд і яго памочнік Жаганая Якуб дапусьцілі вялікія надбайства ў фарме: на палях пагналі 150 пудоў бургіны, 600 пудоў турнепсу, каля

Кіраўнік фармы Банькоўскі Зыгмунд і яго памочнік Жаганая Якуб дапусьцілі вялікія надбайства ў фарме: на палях пагналі 150 пудоў бургіны, 600 пудоў турнепсу, каля

Кіраўнік фармы Банькоўскі Зыгмунд і яго памочнік Жаганая Якуб дапусьцілі вялікія надбайства ў фарме: на палях пагналі 150 пудоў бургіны, 600 пудоў турнепсу, каля

Кіраўнік фармы Банькоўскі Зыгмунд і яго памочнік Жаганая Якуб дапусьцілі вялікія надбайства ў фарме: на палях пагналі 150 пудоў бургіны, 600 пудоў турнепсу, каля

302.000 руб. на барацьбу з бяспрытульнасьцю

На апошнім пасяджэньні ЦК дапамогі дзешам разгледжваўся вэстэрны Камісарыяту Аховы Здароўя. Апошняму адпусьцецца на розныя мерапрыемствы па барацьбе з бяспрытульнасьцю ў 1929 годзе 66.000 руб. Намячаецца адкрыць у вёсках новыя ясьляў, выдача пайкоў маткам адноўчкам, патраіраваньне бяспрытульных дзяцей і г. д.

На ўтрыманьне ўсебеларускай дэлепчай камуны адучана 88.000 р., а на скачэньне ле пабухоў—48.000 р.

На лініі Наркамасьветы мянчаецца па барацьбу з бяспрытульнасьцю каля 100.000 р. Усаго-ж на барацьбу з бяспрытульнасьцю адпусьцецца каля 302.000 руб.

Прыезд экспэрта па трамвайных справах

У Менск прыехаў з Масквы экспэрт па трамвайных справах, інжынэр Сасляк.

На нарадзе па трамвайным пытаньні т. Сасляк прадставіў праект зрэкці ігры па Савецкай вул. Праектам прадудэжаецца пропуск па Савецкай гары маторных трамвайных вагонаў з прычэпнымі.

Праект будзе перададзены зацьверджаньне прэзідыуму гарсавету.

У прэзыдыуме ЦСПСБ

Кнігі ў крэдыт

Белдзяржвыдавецтва ўнесла на ўзгадненьне ў прэзыдыум ЦСПСБ праект крэдытаваньня рабочых кнігаві і падручнікамі. Прэзыдыум ЦСПСБ у прыпынне згадзіўся з праектам, але запрапанававу спачатку правесьці крэдытаваньне ў відзе праекты па Менску, Гомелі і Віцебску, абмежаваўшы суму крэдытаваньня 10.000 руб. у кожным горадзе.

Падпіска на пазыку індустрыялізацыі

Заслухаўшы інфармацыю ЦП саюзаў швэйцкай і мэдсапрацыі аб ходзе падпіскі на пазыку індустрыялізацыі, прэзыдыум ЦСПСБ адначыў, што хаця саюз і перавысілі кантраольныя лічыбы заланьня, аднак, не дабіліся стопрэцэнтнага ахвату членаў саюзу і падпіскі на 100 процантаў зароботнай п'латы. Саюзам, што адстаюць, прап'яваць кампанію падпіскі на пазыку.

КУЛЬТУРНЫЯ НАВІНЫ

Помнік першабытнага чалавеча

Страхагэнт тав. Лукоўскі, знаходзіцца ў мяст. Чэчэрск, Гомельскай акругі, звайшоў у рацэ пасьляны вож-гаруш, які зьяўляецца прыладаю першабытнага чалавеча для лодзі рыбы. Такіх наложу—гарушоў у Беларусі б'есць

Страхагэнт тав. Лукоўскі, знаходзіцца ў мяст. Чэчэрск, Гомельскай акругі, звайшоў у рацэ пасьляны вож-гаруш, які зьяўляецца прыладаю першабытнага чалавеча для лодзі рыбы. Такіх наложу—гарушоў у Беларусі б'есць

Страхагэнт тав. Лукоўскі, знаходзіцца ў мяст. Чэчэрск, Гомельскай акругі, звайшоў у рацэ пасьляны вож-гаруш, які зьяўляецца прыладаю першабытнага чалавеча для лодзі рыбы. Такіх наложу—гарушоў у Беларусі б'есць

Страхагэнт тав. Лукоўскі, знаходзіцца ў мяст. Чэчэрск, Гомельскай акругі, звайшоў у рацэ пасьляны вож-гаруш, які зьяўляецца прыладаю першабытнага чалавеча для лодзі рыбы. Такіх наложу—гарушоў у Беларусі б'есць

НА УСЕБЕЛАРУСКАЙ КАНФЭРЭНЦЫІ ГАРБАРОЎ

Калдагаворную кампанію скончыць у тэрмін

Дэклічын тав. Руманаў зазначае, што ў выніку тарыфнай рэформы мінулага году, а таксама і дагрукні прадпрыемстваў—варплата па прадпрыемствах дзяржпрамысловасьці Беларусі ўзрасла з 3 руб. 14 кап. да 3 руб. 43 к.—на 11,1 проц. Выпрацоўка на аднаго чалавеча за мінулы год ўзрасла з 25 руб. 53 к. да 28 руб. 81 кап.—на 12,5 проц.

Далейшы рост зароботнай п'латы магчымы толькі пры адпаведным росьце прадукцыйнасьці працы і рацыяналізацыі вытворчасьці.

Канчатковае падпісаньне дагавораў паміж Белскуртэстам і прафарганізацыямі павіна быць скончана ў тэрмін—да 1-га студзеня 1929 г.

У спрэчках па гэтым дачьдзе адзначалася, што гаспадарнікі імкунца да зьніжэньня зарп'латы і ў гэтых адносінах вельмі заапаляюцца. Зьніжэньне зарп'латы яны хочучь правесьці не за кошт рацыяналізацыі, а паніжэньня расьчэна.

Між тым, магчымасьці рацыяналізацыі маюцца вялікія, трэба толькі правяць ініцыятыву. Так, установа на абучовай фабрыцы "Праца" 4 новых вэрштатэў коштам ў 10 т. р. дасьць зьніжэньне сабэкшты прадукцыі на 3 проц., пры значным павялічэньні вытворчай праграмы.

Значалася таксама на патрэбнасьць удакладніць прававую частку дагавораў і даць у іх пунітах больш ясныя фармулёўкі. Дэлегаты падавалі шмат прыкладаў невыкананьня адміністрацыйнай калдагавароў. На гомельскай гарбарні яшчэ дагэтуль не абсталявана вэнтляцыя, не пабудавана разьдзяляльня і г. д. Усе гэтыя пуніты былі прадуджэньнямі дагаварам, але ня выкананы.

Канфэрэнцыя закла мясцом рад дырэктыву аб заключэньні дагавораў і іх афармленьні. Дэлегатам ад беларускіх гарбароў на ўсеаюнамы зьезд прафсаюзаў абраны тав. Руманаў.

Барацьба з п'янствам

15-га лістапада адбылася нарада акруговага савету па барацьбе з алкагалізмам. Народа адзначала, што ў часе сьвяткаваньня XI-ай гадавіны Каастрчэнкавай рэвалюцыі на вечэрах ваглядалася амаль поўная адсутнасьць сьпіртусавых напіткаў.

У Менску пры акруговым савэце адкрываецца з 20 лістапада спецыяльны курс інструктароў па барацьбе з аўміюкомаў.

Справачны аддзел

Радые-перадача

Панядзелак, 19-га лістапада

6-00—6-25—Камсамол у перавыбарчай кампаніі савету. Далі. Галавач. 6-25—6-40—Музыч. адпачынак. 6-40—8-20—Травасьляцця лекцыі тав. Луначарскага ў Доме Культуры. 8-20—9-10—Беларуская радыегазэта з літ. аддзелам. 9-10—11—Канцэрт.

Аўторак, 20-га лістапада

6-00—6-30—7-я лекцыя з цыкля дэпабудованы сьвет: "Сьвет, як сродак пазнаньня сусьвету" Праф. Сірошн. 6-30—6-50—Музычны адпачынак. 6-50—7-15—Гутарка з нацтаўнікамі. 7-15—Перадача праграм на 21-га. 7-25—8-10—Беларуская радыегазэта. 8-20—10-00—Канцэрт.

Сэрада, 21 лістапада

6-00—6-25—Гутарка ўрача з сьлянян ад ДСА: "Сьпэражэньне вэахарства" 6-25—6-45—Гутарка. 6-45—7-20—Перадача гя сельгасдээрбочых, радые-газэта "Беларускі Батрак". 7-20—Перадача праграм на 23-га. 7-25—8-10—Беларуская радыегазэта. 8-20—10-30—Канцэрт.

п'янствам на 35 чалавек. Чырвоны Брыж адкрывае ў бліжэйшы час для барацьбы з п'янствам культурныя тайны ў Полацку, Віцебску, Бабруйску і Барысае.

24 лістапада склікаецца агульнага рэзкая канфэрэнцыя па барацьбе з алкагалізмам. У канфэрэнцыі прымуць удзел прадстаўнікі ЦП саюзаў і фабзавукомаў.

У панядзелак, 19 лістапада, роўна а 8 гадз. 30 м. увечары ў залі Палітэхнікуму (вул. К. Маркса, 37) адбудзецца пасяджэньне архітэкт.-дарожнай і гіра-тэхн. сэцыі ад-кумовага тэхн. намітэту.

У парадку дня—лекцыя інж. Яноўскага "Мэханізацыя будаўнічых работ". Запрашаюцца інжын.-тэхн. працаўнікі гор. Менску.

— Усе кандыдаты ў сябры партыі савецкіх, вузаўскіх і тэхнікумаўскіх ачэч, а таксама кандыдаты (з нацгоры служачых і інш.), прымацаваны да вытворчых ачэч на тых ці іншых прычынах не праішоўшы ў свой час правэры ў ачэч, павіны зьявіцца для правэры ў АКН у панядзелак, 19 лістапада 1928 года, а 6 гадз. увечары, у памяшканьне АНК (вул. Зігальска, 24). Разам з кандыдатамі павіны зьявіцца сакратары адпаведных ачэч з вучотнымі карткамі і характарыстыкамі ачэчні на кожнага кандыдата.

Навукова-дасьледчае таварыства, іранізаўстае пры БДУ дэдазіць да ведама свайх саброў, што агульны оход таварыства, які меў адбыцца СЭНЬНЯ, адкладзены. Аб дні оходу будзе абвешчана дэда-ноа.

1921-22 годзе. Былі яны і ў мінулым годзе, але жаданых вынікаў не давалі. Перайкавала гэтаму адсутнасць сталай эканамічнай базы. Цяпер можна лічыць гэта асвоенае пытанне развязааным. Клуб савецкіх і гандлёвых служачых з'явіўся тым «магнатам», дзякуючы якому ў Менску цяпер агуртаваўся сымфанічны аркестр. У парадку ўмовы в праўденым клубу аркест у складзе 42-х чалавек будзе кожны панядзелак, у праўдзі 5-ці месінаў, абслугоўваць членаў клубу і саюзу, па зусім даступных цэнах (членам клубу ад 15 да 60 кап., а саюзу на 10 кап. даражэй). Такім чынам, добрай, сур'яна-ная музыка, па сваёй даступнасці

Трэба зазначыць, што праграма гэтых канцэртаў яшчэ пашыраецца і сольнымі нумарамі стальных удзельнікаў канцэртаў—Вастэкава, Александроўскай (Музтэхнікум) і Васільчанка (ВДАТ-1). Будучы прыцягвацца да ўдзелу ў канцэртах і тым, заслугоўваючы ўвагі сілы, якія будучы наажджаць у Менск.

Першы сымфанічны канцэрт адбудзецца ў клубе саўгандальска-служачых 19 лістапада.

Пажадаем-жа поспеху яшчэ аднаму барацьбіту на фронце духоўнай культуры—сталаму Менскаму сымфанічнаму аркестру.

Ф. Кудзіноўч.

Сам Белмстандаль. Замест тата, каб сканізатраваць усю жывёлу ў адным месцы пад адкрытым небам, можна было разьмеркаваць яе на палцоўкоў Менскіх, Белсельтраву, балотнай станицы і інш. Можна было таксама кантрактаваць жывёлу спрод саміх сялян. Нарэшце, трэба было загадаць напярэдзіць гарадзкую бойню аб слякай закупіць жывёлу з тым, каб бойня падтрымлівалася да больш шпаркага тэмпу ўбоў.

Устаі імята Белмстандаль не зрабіў. Аднаседзіны органы навіны зрабіць па тэмаму поваду свае вывады.

С. Г.

Менскі акруговы суд прыгаварыў: Зыгмунда Балькоўскага і Якуба Жыганава па шэсьці месяцаў знявольнення з суровым адмежаваньнем, але прынаўшым пад увагу першую надсуднасць, суд знайшоў магчымым кару лічыць умоўнай на працягу трох год.

Н.

Земляная фарба

У Коханавіцкім раёне, Абоціцкага сельсавету, выкрата каля азесьціны чырвонай, няпрыгоднай для засеваў зямлі. Акруговае сляянства славявае гэтую зямлю для афарбоўкі драўляных вырабаў. Земляная фарба даўга захоўваецца і мае лепшы бляск, чым штучныя фарбы. Краплячымі арганізацыі робяць аналіз гэтай зямлі.

Зайтра

— БІРЖА ПРАЦЫ: патрабеецца адзін повар альбо кухарка і 1 сталінік.

Адказы рэдактар

Я. А. А. А. А.

С. С. Е. Н. Ы. Н. Я. УТЭАТРЫ, КІНО

БЕЛАРУСКІ ПЕРШЫ ДЗЯРЖАЎНЫ ТЭАТР

Нядзеля, 18-га лістапада, СПЭКТАКЛЬ САЮЗУ ПРАЦ. АСЬВЕТЫ

„МЯЦЕЖ“ рэвал. п'еса ў 7 абразох.

Дом АСЬВЕТЫ

Сёньня, 18 лістапада

БЕЛ. ДЗЯРЖ. ВАНДР. ТЭАТРАМ

над кіраўніцтвам ГАЛУБКА будзе част ўдзела п'еса Лажневіча паваходзіць рыману Д. Э. Ю. Ш. Э. Н. А.

„ТАМІЛА“ драма ў 5 дзеях

Пачатак а 8 з пал. гадз. увеч. Візны ад 20 да 60 кап. Версію адзеньне здымаць абавязкова.

КІНО-ТЭАТР „Культура“

Народныя артыстыя рэспублікі

Ус. Мэйерхольд і В. І. Качалаў у сусветным фільме

БЕЛЫ АРОЛ

Славутыя кіно-артысты ГАРРЫ ЛІДКЕ і ЖЭНЬШ ПОРТЭН у вялікай гістарычнай п'есавай драме

КАХАНЬНЕ КАРАЛЕВЫ гістарычная траг. у 8 ч.

Звыш праграмы: з прычыны вялікага поспеху—2-гі тыдзень гастроль РОВ І ГУД і памфлетогага Зім. ЗАДОРЫНА.

Сусветны гомк Монці Бэке у нов. вых. амерык. камед.

ГОНШЧЫК СУПРОЦЬ ВОЛІ Вяселая камедыя ў 6 частк.

Звыш праграмы—кіно-хроніка Савкіно № 51.

Сусветн. фільм

Багдадзкі вор кіно-раман у 11 част.

У галоўнай ролі ДУГЛАС ФЭРБЭНКС.

ПАТ і ПАТАШОН НА МОРЫ Дасьціпная камедыя ў 6 част.

Штодзённа 4 сьвасы: а 3 з пал., 5, 6 з пал. 18 г. ув.

ЦЫРК

Сёньня, 18-га лістапада, вялікая рознастайная праграма пры ўдзеле нанова запрошаных артыстых

1-ая гастроль вядомага факіра СУЛЛІ-МАННА вядзіны нумары: самаспаленьне СУЛЛІ-МАННА; неадольваным таямніцы; досьледы з прапальваньнем цела і шмат інш. досьледаў.

1-ая гастроль чалавеча-гіганта, самы вялікі і сільны чалавек у сьвеце **„Велікан Дзюбан“** дэўнага дэманстрацыя вялізарнай сілы.

Апошняя разьвіталыя гастроль любіма публікі

Вас. Раздольскага новыя частушкі.

2 ШТРАФБЭ 2 „Шарманка нашых дэба“

5 ЭРНАНІ 5 у новым рэпертуары

Жак і Жаконі аркестрам бяспрытудль будзе выкапава **„Бяспрытудная сымфонія“** бяспрытудны хохат.

3 БРАСТОНС 3 дэўнага ЛЭМ пад купалам і цырку

а таксама ўдзельнічае ўся трупа.

Пачатак рэюна а 8 з пал. гадз. увечары. Каса адчынена ад 1 гадз. дня.

СЕКАРОВСКАЯ ЖИКОСТЬ

ВЫТОНКА ІЗ СЕМЕННЫХ ЖЕЛЕЗ

ПРИГОТОВЛЕНА ЛЕКАРСКОЮ ЛАБОРАТОРИЯЮ

ВІН ОТСУТСТВУЮТ В МЕРЗНУХИ И АНТИСЕПТИКИ И САНИТОРИИ

В СЫСЛАХ НЕ КРИМИНУЮТ

ВЛАДКОМОВ ВІДВАНЧЭНІ 2323232323

ЛЕКАРСКАЯ ЛАБОРАТОРИЯ КООПЕРАТИВА „Гален Москва“

МОСКВА

ЛАБОРАТОРИЯ КООПЕРАТИВА „Гален Москва“

МОСКВА

ЛАБОРАТОРИЯ КООПЕРАТИВА „Гален Москва“

МОСКВА

Вышла з друку часопісь № 11

„БЕЛАРУСКАЯ РАБОТНИЦА і СЯЛЯНКА“

за ЛІСТАПАД м-ц

з дадаткам партрэта Клары Цэткін

АДКРЫТ прыём падпіскі на СЬНЕЖАНЬ м-ц

на старэйшую ў Беларусі штодзённую газету

ЗВ'ЯЗДА Орган ЦК КП(б)Б (дванаццаты год выданьня)

Падпісная плата: на 1 год—9 р. 75 к., на 6 мес. 5 р., на 3 мес.—2 р. 60 к., 1 мес.—90 к.

з ДАДАТКАМ ЧАСОПІСІ „БАЛЬШАВІК БЕЛАРУСІ“ да канца году—1 р. 05 к.

ПАДПІСКА ПРЫМАЕЦЦА:

у МЕНСКУ: галоўнай к-рай газ. «ЗВ'ЯЗДА» у ПРАВІНЦЫ: упоўнаважанымі галоўнай кавторы гал. «Зв'язда», аддзяленьнямі «Известия» і «Правда», аддзяленьнямі Беларэжывда-венту і ўсімі паштова-тэлеграфнымі ка тораі.

НАВІНКИ

ВЫШПІ З ДРУКУ

МАСТАЦКІЯ

Ц. ГАРТНЫ.—«Трэскі на хвалях», выд. 3-е. Стар. 304. Цана 3 вокл. 2 руб.

Т. ГУШЧА.—«Крок за крокам», выд. 2-е. Стар. 64. Цана 35 к.

Я. КОЛАС.—«Базкі жыцьця», выд. 2-е. Стар. 134. Цана 60 к.

ДЗІЦЯЧЫЯ

АНДРЭЯЎ.—Пятруська на дачы.—Стар. 40. Цана 13 к.

АНДРЭЯЎ.—Зусім чужая сярод дзікіх. Стар. 16. Цана 10 к.

АНДРЭЯЎ.—На валасок ад сьмерці. Стар. 84. Цана 35 кап.

Ч. РОБЭРТС.—Зьвярыныя малечы. Стар. 156. Цана 55 кап.

Ч. РОБЭРТС.—Война ў лясным балочце. Стар. 78. Цана 25 кап.

МЭТАДЫЧНЫ ДАПАМОЖНІК па школьным выхаваньні. Стр. 90. Ц. 40 к.

ВЛЮБНА-ГУРТКОВАЯ ПРАЦА сямігадовай школы. Стар. 72. Цана 80 к.

БЕЛАРУСКАЕ ДЗЯРЖАЎНАЕ ВYДАВЭЦТВА

БЕЛСЕЛЬСАЮЗУ

ПАТРЭБЕН

спэцыяліст па ўзьязі

(тры г. ч.)

Гор. Менск, Савецкая, 46.

Згубленыя і ўкрадзеныя наступныя дакуманты пічыць несапраўднымі:

Каварэц. кн. Грудзіна К. С., выд. МЦРК. 477

Каварэц. кн. № 5298 Сьмірновай Е. Ф., выд. МЦРК. 478

Лекавая кн. Розава М. М., выд. Менскіх стражаксай. 479

Каварэц. кн. Дубіна А. М., выд. МЦРК. 480

Пашварт Гусінава Э. А., выд. Менскай міліцыяі. 481

Метрыка Гусінавай П. Э., выд. б. Менскіх каварэц. рабінтам. 482

Каварэц. кн. № 7545 Бальшова Ю. Д., выд. МЦРК. 483

Менскае рэіжка № 19737 Шымавіча С. А., выд. саюзам чыгуначнікаў. 484

Біржавы нумар Паўленка М. П., выд. Менскай біржав працы. 485

Каварэц. кн. Зуевічыка В., выд. МЦРК. 486

Каварэц. кн. Яцкевіч У. А., выд. МЦРК. 487

НЕКААПЭРАВАННЫЯ БЕДНЯКІ І СЕРАДНЯКІ

ПАМЯТАЙЦЕ, ШТО ў ЦЭНТРАЗЕМСКЛАДЗЕ

ў Менску і ва ўсіх акруговых аддзяленьнях Цэнтраземскладу Вы МОЖАЦЕ АТРЫМАЦЬ неабходныя вам сельска-гаспадарчыя

МАШЫНЫ І ПРЫЛАДЫ ў КРЭДЫТ

з растэрміноўкай ад 2-5 год. Беднякі ўносяць задатак у разьмеры 10 проц. з сумы заказу, а сярэднікі—25 проц.

Друкарня газэты «Зв'язда»—Менск.

Кошт публікацыі аб згубе дакуманту **50** кап.

Менск, Галоўдтбел № 300.